

Притчи Соломонови

Тематично подредени

Притчи Соломонови - Тематично подредени
© Данаил Радков – radkovy@abv.bg 0898707878
Корица: Борислав Зонгов
Печат: Инвестпрес ООД
София – 2002г.

Предговор

Вие държите в ръцете си Старозаветната книга "Притчи Соломонови", подредена тематично в 95 теми.

Тази малка книжка може да съпътства ежедневието на ходещите с Исус Христос, и да им бъде полезна на различни нива. Тя не е предназначена да се прочете веднъж и да бъде забравена, но да бъде полезна на притежателя си за цял живот.

Всеки може да проследи в цялост темите за Жената и Детето; Праведният и Нечестивият; Глупавият и Мъдрият (виж. **Съдържание**), и лесно да намери отделен стих или пасаж, който го интересува.

Библейските стихове са от Ревизирано издание на Библията – 1938г., взети от електронната версия "Компютърна Библия", изд. Ваньо Георгиев, и следват последователността, както са в Библията. Със звездичка (*) се разделя стих от стих или пасаж. Където има контекст са цитирани заедно два, три или повече стихове. Със стрелка (⇒) се посочват допълнителните стихове от други теми, но имащи отношение към настоящата.

Какво налага едно такова подреждане? Първо, водителството, което авторът получи от Бога в началото на 2002г., което видение последва от усърден труд през лятото. Второ, интереса на вярващите към Притчите – тя е една от най-четените и обичани книги в Библията. Трето, богословската цел за систематично подреждане на духовните истини, за да бъдат те по-ясни за търсещите Божията воля.

Желанието на автора е в бъдеще да напише и издаде едно разширено издание със заглавие Наръчник на Притчи Соломонови (Handbook of the Proverbs – англ.), съдържащо всичко необходимо, което един човек трябва да знае - общо въведение, обяснителни бележки, тематично подреждане (предложено тук), конкорданс, който да улесни намирането на стихове чрез ключови думи, и др.

Благодарности на Господ Исус Христос – всичко е от Него, чрез Него и за Него; на г-н Питър Фрей за материалната помощ; на съпругата ми Десислава за подsigуряването на творческа атмосфера; на издателство DAVID за любезното съдействие.

01. 10. 2002г.
гр. София

Данаил Радков

Съдържание

Алкохол	1
Алчност	1
Бедност	2
Беззаконие	3
Безумие	3
Безумен	3
Безумния	4
Безумните	5
Благодат	6
Благодеяние	6
Благоразумие	6
Благородство	6
Ближния	7
Бог	7
Богатство.....	8
Верност	9
Вест	10
Възмездие	10
Говор	11
Гордост	14
Гняв	15
Господ	16
Грях	17
Дете	17
Добро	18
Доверие	18
Дом	18
Дух	18
Егоизъм	19
Жена	19
Жребие	21
Зло	22
Изобилие	23

Изобличение	23
Истина	24
Кавга	24
Кражба	25
Лемуил	25
Лъжа.....	26
Любов	26
Мед	26
Милост	27
Мъдрост	27
Мързел	34
Наказание	35
Намерение	36
Насилие	36
Наследство	36
Непорочност.....	36
Нечестивия	37
Нечестивите	38
Одумник	38
Око	39
Оскърбление	39
Очакване	39
Подарък	39
Поколение	40
Покорство	40
Поръчителство	40
Поука	41
Похвала	41
Правда	41
Праведния	42
Праведните	44
Прелюбодеяство	45
Примирение	45
Присмивател	45
Притчи	46

Приятелство	46
Проклятие	48
Път	48
Радост	48
Разврат	49
Разум	49
Разумния	50
Сила	50
Син	50
Слово	61
Слуга	61
Смирение	62
Справедливост	62
Старост	63
Страх	63
Страх от Господа	64
Съвет	65
Съсед	65
Труд	65
Търговия	66
Упование	67
Управление	67
Цар	68
Чада	69
Човек	70
Щедрост	70
Ядене	71

Алкохол

*20:1 Виното е присмивател, и спиртното питие крамолник; И който се увлича по тях е неблагоприятен.

*23:29 Кому горко? Кому скръб? Кому каране? Кому оплакване? Кому удари без причина? Кому подпухнали очи? -

23:30 На ония, които се бавят около виното, които отиват да вкусят подправено вино.

23:31 Не гледай виното, че е червено, че показва цвета си в чашата, че се поглъща гладко,

23:32 Защото после то хапе като змия, и жили като ехидна.

23:33 Очите ти ще гледат чужди жени,
И сърцето ти ще изригва развратни неща;

23:34 Даже ще бъдеш като един, който би легнал
всред море, или като един, който би лежал на върха
на мачта.

23:35 Удариха ме ще речеш, и не ме заболя; Биха ме,
и не усетих. Кога ще се събудя, за да го търся пак?

*31:4 Не е за царете, Лемуиле, не е за царете да пият
вино, нито за князете да кажат: Где е спиртното
питие?

31:5 Да не би, като се напият, да забравят закона,
И да онеправдаят угнетяваните.

31:6 Давайте спиртно питие на оня, който загива,
И вино на огорчения духом.

31:7 За да пийне и да забрави сиромашията си,
И да не помни вече окаяността си.

⇒ Вж. още, **Син**, 3:9,10; 4:17, от ст. 14; **Мъдрост**, 9:1,2,5;
Бедност, 21:17; **Син**, 23:20,21; **Безумните**, 26:9.

Алчност

*15:27 Користолюбивият смущава своя си дом,
А който мрази даровете ще живее.

*22:28 Не премествай старите межди,
Които са положили бащите ти.
*23:10 Не премествай стари межди,
Нито влизай в нивите на сирачетата,
23:11 Защото Изкупителят им е мощен;
Той ще защити делото им против тебе.
*27:20 Адът и погибелта не се насищат;
Така и човешките очи не се насищат.
*30:15 Пиявицата има две дъщери, които викат:
Дай, дай! Три неща има, които са ненаситни, -
Дори четири, които не казват: Стига! -
30:16 Адът и неплодната утроба, Земята, която не се
насища с вода, И огънят, който не казва: Стига;

Бедност

*13:18 Сиромашия и срам ще постигнат този, който
отхвърля поука, а който внимава на изобличение ще
бъде почитан.
*14:31 Който угнетява бедния нанася укор на
Създателя му, а който е милостив към сиромаша
показва почит Нему.
*19:1 По-добър е сиромашът, който ходи в
непорочността си, Нежели оня, който е с извратени
устни, а при това безумен.
*21:17 Който обича удоволствие осиромашава,
Който обича вино и масло не забогатява.
*28:6 По-добър е сиромашът, който ходи в
непорочността си, Нежели оня, който е опак между
два пътя, макар и да е богат.
*28:27 Който дава на сиромасите няма да изпадне в
немотия, А който покрива очите си от тях ще има
много клетви.
⇒ Вж. още, **Син**, 6:11, от ст. 9; **Мързел**, 10:4; **Богатство**, 10:15;
Щедрост, 11:24; **Труд**, 14:23; **Мързел**, 20:13; **Труд**, 21:5;
Богатство, 22:16; **Възмездие**, 22:22; **Син**, 23:21,22; **Мързел**,
24:34, от ст. 32; **Насилие**, 28:3; **Управление**, 28:15; **Труд**,

28:19; **Богатство**, 28:22; **Мъдрост**, 29:3; **Праведния**, 29:7; **Бог**, 30:9, от ст. 7; **Поколение**, 30:14, от ст. 11; **Алкохол**, 31:7, от ст. 4; **Справедливост**, 31:9, от ст. 8; **Жена**, 31:20, от ст. 10.

Беззаконие

*12:3 Човек няма да се утвърди чрез беззаконие,
А коренът на праведните не ще се поклати.

*22:8 Който сее беззаконие ще пожъне бедствие,
И жезълът на буйството му ще изчезне.

*28:4 Които отстъпват от закона хвалят нечестивите,
Но които пазят закона противят се на тях.

*28:9 Който отклонява ухото си от слушане закона,
На такъв самата му молитва е мерзост.

*29:6 В беззаконието на лош човек има примка,
А праведният пее и се радва.

*30:21 Поради три неща се тресе земята,
Да! поради четири тя не може да търпи:

30:22 Поради слуга, когато стане цар,
И безумен, когато се насити с хляб;

30:23 Поради омразна жена, когато се омъжи,
И слугиня, която измества господарката си.

⇒ Вж. още, **Син**, 5:22,23; **Човек**, 6:12; **Непорочност**, 10:29; **С. от Г.**, 16:6; **Цар**, 16:12; **Говор**, 17:4; **Справедливост**, 19:28; **Праведния**, 21:15; **Управление**, 29:16; **Гняв**, 29:22; **Прелюбодейство**, 30:18-20.

Безумие

*19:3 Безумието на човека изкривява пътя му,
И сърцето му негодува против Господа.

⇒ Вж. още, **Син**, 5:22,23; **Мъдрост**, 8:5, от ст. 1; **Жена**, 9:13; 14:1; **Гняв**, 14:29; **Говор**, 18:13; **Дете**, 22:15; **Зло**, 24:8,9; **Безумния**, 26:4,5; 27:22; **Зло**, 30:32.

Безумен

*17:12 По-добре да срещне някого мечка лишена от малките си, Отколкото безумен човек в буйството му.

*19:10 Изнежеността не прилича на безумен, - Много по-малко на слуга да властвува над началници.

*26:10 Както стрелец, който безогледно наранява всички, Така е оня, който условия безумен, или оня, който условия скитници.

*29:9 Ако мъдър човек има спор с безумен,
Тоя се разярява, смее се и няма спокойствие.

⇒ Вж. още, **Син**, 6:32, от ст. 24; 7:7, от ст. 5; 7:22, от ст. 10; 10:1; **Мъдрост**, 10:8; **Око**, 10:10; **Лъжа**, 10:18; **Син**, 17:25; **Бедност**, 19:1; **Син**, 19:13; **Кавга**, 20:3; **Упование**, 28:26; **Беззаконие**, 30:21,22.

Безумния

*10:23 Злостворството е като забавление за безумния.
Така и мъдростта на разумния човек.

*12:15 Пътят на безумния е прав в неговите очи,
А който е мъдър, той слуша съвети.

*12:16 Безумният показва явно отегчението си,
А благоразумният скрива оскърблението.

*14:7 Отмени безумния човек,
Щом си узнал, че той няма разумни устни.

*15:5 Безумният презира поуката на баща си,
Но който внимава в изобличението, е благоразумен.

*15:21 На безумния глупостта е радост,
А разумен човек ходи по прав път.

*17:16 Що ползват парите в ръката на безумния,
за да купи мъдрост, Като няма ум?

*18:2 Безумният не се наслаждава от благоразумието,
Но само от изявяване сърцето си.

*23:9 Не говори в ушите на безумния,
Защото той ще презре разумността на думите ти.

*26:1 Както сняг лятно време, и както дъжд в жетва,
Така и чест не прилича на безумния.

*26:4 Не отговаряй на безумния според безумието му,
Да не би да станеш и ти подобен нему.

26:5 Отговаряй на безумния според безумието му,

Да не би да се има мъдър в своите си очи.

*26:6 Който праща известие чрез безумния,
Отсича своите си нозе и докарва на себе си вреда.

*26:7 Както безполезни висят краката на куция,
Така е притча в устата на безумния.

*26:8 Както оня, който хвърля възел със скъпоценни
камъни в грамада, така е тоя, който отдава чест на
безумния.

*26:11 Както кучето се връща на бълвоча си,
Така безумният повтаря своята глупост.

*27:3 Камъкът е тежък и пясъкът много тегли;
Но досадата на безумния е по-тежка и от двете.

*27:22 Ако и с черясло сгрухаш безумния в кутел
между грухано жито, пак безумието му няма да се
отдели от него.

⇒ Вж. още, **Жена**, 9:16, от ст. 13; **Мъдрост**, 10:13,14; **Дом**,
11:29; **Благоразумие**, 13:16; **Говор**, 14:3; **Мъдрост**, 14:16;
Говор, 17:7; **Изобличение**, 17:10; **Мъдрост**, 17:24; **Говор**,
17:28; 18:6,7; **Богатство**, 21:20; **Мъдрост**, 24:7; 26:12; **Гняв**,
29:11; **Труд**, 29:20.

Безумните

*14:9 Приносът за грях се присмива на безумните,
А между праведните има Божие благоволение.

*14:18 Безумните наследяват глупост,
А благоразумните се увенчават със знание.

*26:3 Бич за коня, юзда за осела
И тояга за гърба на безумните.

*26:9 Като трън, който бодне ръката на пияницата,
Така е притча в устата на безумните.

⇒ Вж. още, **С. от Г.**, 1:7; **Мъдрост**, 1:22; 1:32, от ст. 29; **Син**,
3:35; 7:7, от ст. 5; **Мъдрост**, 9:4, от ст. 1; **Праведния**, 10:21;
Благоразумие, 12:23; **Зло**, 13:19; **Мъдрост**, 13:20; 14:8,24,33;
Говор, 15:2,7; **Разумния**, 15:14; **Разум**, 16:22; **Наказание**,
19:29.

Благодат

*13:15 Здравият разум дава благодат,
А пътят на коварните е неравен.
⇒ Вж. още, **Син**, 3:34; **Жена**, 11:16; **Приятелство**, 22:11.

Благоденствие

*11:25 Благотворната душа ще бъде наситена;
И който пои, сам ще бъде напоен.
⇒ Вж. още, **Праведните**, 11:10; **Богатство**, 11:28;
Нечестивите, 14:11.

Благоразумие

*12:23 Благоразумният човек покрива знанието си,
А сърцето на безумните изказва глупостта си.
*13:16 Всеки благоразумен човек работи със знание,
А безумният разсява глупост.
*18:15 Сърцето на благоразумния придобива разум,
И ухото на мъдрите търси знание.
*19:8 Който придобива ум обича своята си душа;
Който пази благоразумие ще намери добро.
*19:11 Благоразумието на човека възпира гнева му,
И слава е за него да се не взира в престъпление.
⇒ Вж. още, **Син**, 2:3, от ст. 1; 2:11, от ст. 10; **Мъдрост**, 8:5, от ст. 1; 8:12; **Ближния**, 11:12; **Безумния**, 12:16; **Мъдрост**, 14:8; **Говор**, 14:15; **Безумните**, 14:18; **Гняв**, 14:29; **Безумния**, 15:5; **Мъдрост**, 16:21; **Слуга**, 17:2; **Изобличение**, 17:10; **Говор**, 17:27; **Безумния**, 18:2; **Жена**, 19:14; **Зло**, 22:3; 27:12.

Благородство

*30:29 Три неща има, които вървят величаво,
Дори четири, които ходят благородно:
30:30 Лъвът, който е най-силен от животните,
И не се връща надире пред никого;
30:31 Стегнатият през корем кон; козелът;
И царят, против когото не може да се въстава.
⇒ Вж. още, **Справедливост**, 17:26.

Ближния

*11:12 Който презира ближния си е скудоумен;

А благоразумният човек мълчи.

*14:21 Който презира ближния си, съгрешава,

А който показва милост към сиромасите е блажен.

*26:18 Както лудият, който хвърля главни, стрели и смърт, 26:19 Така е човекът, който измамя ближния си, И казва: Не сторих ли това на шега?

*27:14 Който става рано и благославя ближния си с висок глас, Ще се счете, като че го къдне.

*29:5 Човек, който ласкае ближния си,

Простира мрежа пред стъпките му.

⇒ Вж. още, **Син**, 3:27-29; 6:1-3, 6:29, от ст. 24; **Говор**, 11:9;

Праведния, 12:26; **Приятелство**, 14:20; **Насилие**, 16:29;

Поръчителство, 17:18; **Нечестивия**, 21:10; **Възмездие**, 24:28;

Лъжа, 25:18.

Бог

*30:1 Думите на Якеевия син Агур, Массовия цар,

Който той изговори: - Изморих се, о Боже, изморих се, о Боже, Изнурих се;

30:2 Защото съм по-скотски от кой да бил човек,

И нямам човешки разум;

30:3 Понеже не научих мъдрост,

Нито имам знание за Всесветия.

30:4 Кой е възлязъл на небето и слязъл? Кой е събрал вятъра в шепите си? Кой е вързал водите в дрехата си? Кой е утвърдил всичките земни краища? Как е името му, и как е името на сина му? Кажи, ако го знаеш!

30:5 Всяко слово Божие е опитано; Той е щит на тия, които упоават на Него.

30:6 Не притуряй на Неговите думи, Да не би да те изобличи и се укажеш лъжец.

30:7 Две неща прося от Тебе: Не ми ги отказвай преди да умра: -

30:8 Отдалечи от мене измамата и лъжата; Не ми давай ни сиромашия, ни богатство; Храни ме с хляба, който ми се пада;

30:9 Да не би да се преситя, и се отрека от Тебе и да кажа: Кой е Господ? Или да не би да осиромашея та да открадна, И да употребя скверно името на моя Бог.
⇒ Вж. още, **Син**, 2:5, от ст. 3; 2:16,17; 3:3,4; **Безумните**, 14:9; **Бедност**, 14:31; **Цар**, 16:10; **Присмивател**, 17:5; **Справедливост**, 21:12; **Алчност**, 23:11, от ст. 10; **Цар**, 25:2.

Богатство

*10:2 Съкровища придобити с неправда не ползват;
А правдата избавя от смърт.

*10:15 Имотът на богатия е неговият укрепен град;
А съсия за бедните е тяхната сиромашия.

*11:4 В ден на гняв богатството не ползува,
А правдата избавя от смърт.

*11:28 Който уповава на богатството си, ще падне,
А праведните ще цъфтят като зелен лист.

*13:7 Един се преструва на богат, а няма нищо;
Друг се преструва на сиромаш, но има много имот.

*13:8 Богатството на човека служи за откуп на живота му; а сиромашът не внимава на заплашвания.

*13:11 Богатството придобито чрез измама ще намалее, а който събира с ръката си ще го умножи.

*18:11 Имотът на богатия е укрепен град за него,
И той е висока стена във въображението му.

*20:15 Има злато и изобилие драгоценни камъни,
Но устните на знанието са скъпоценно украшение.

*20:21 На богатството, което бързо се придобива из начало, сетнината не ще бъде благословена.

*21:6 Придобиването на съкровища с лъжлив език е преходна пара; които ги търсят, търсят смърт.

*21:20 Скъпоценно съкровище и масло се намират в жилището на мъдрия, а безумният човек ги поглъща.

*22:1 За предпочитане е добро име, нежели голямо богатство, и благоволение е по-добро от сребро и злато.

*22:7 Богатият властвува над сиромасите,
И който взема на заем е слуга на заемодавеца.

*22:16 Който угнетява сиромаша, за да умножи богатството си, и който дава на богатия, непременно ще изпадне в немотия.

*23:4 Не се старай да придобиеш богатство, остави се от тая си мисъл.

23:5 Хвърляш ли на него очите си, - то го няма!
Защото наистина богатството си прави крила, както орел що лети към небето.

*28:8 Който умножава имота си с лихварство и грабителство, събира го за този, който показва милост към сиромасите.

*28:11 Богатият човек мисли себе си за мъдър!
Но разумният сиромаш го изучава.

*28:20 Верният човек ще има много благословения;
Но който бърза да се обогати не ще остане ненаказан.

*28:22 Който има лошо око, бърза да се обогати,
А не знае, че немотия ще го постигне.

⇒ Вж. още, **Син**, 1:13, от ст. 10; 1:19; 2:3,4; **Мъдрост**, 3:14,16, от ст. 13; 8:18,21, от ст. 12; **Мързел**, 10:4; **Труд**, 10:22; **Жена**, 11:16; **Нечестивия**, 11:18; **Наследство**, 13:22; **Приятелство**, 14:20; **Мъдрост**, 14:24; **С. от Г.**, 15:16; **Говор**, 18:23; **Приятелство**, 19:4; **Жена**, 19:14; **Господ**, 22:2; **С. от Г.**, 22:4; **Мъдрост**, 24:3,4; **Труд**, 27:23,24; **Бедност**, 28:6; **Бог**, 30:7,8; **Жена**, 31:10,11.

Верност

*20:6 Повечето човеци разгласяват всеки своята доброта; Но кой може да намери верен човек?

*25:13 Както е снежната прохлада в жетвено време,
Така е верният посланик на тия, които го изпращат,
Защото освежава душата на господаря си.

⇒ Вж. още, **Син**, 3:3, от ст. 1; **Одумник**, 11:13; **Лъжа**, 12:22; **Зло**, 13:17; **Лъжа**, 14:5; **Зло**, 14:22; **Лъжа**, 14:25; **С. от Г.**, 16:6; **Цар**, 20:28; **Син**, 23:28, ст. 26; **Доверие**, 25:19; **Богатство**, 28:20.

Вест

*25:25 Както е студената вода за жадна душа,
Така е добра вест от далечна земя.

⇒ Вж. още, **Радост**, 15:30; **Безумния**, 26:6.

Възмездие

*20:22 Да не речеш: Ще въздам на злото;

Почакай Господа и Той ще те избави.

*21:13 Който затуля ушите си за вика на сиромаша, -
Ще викне и той, но няма да бъде послушан.

*22:22 Не оголвай сиромаша, защото той е беден,
Нито притеснявай в портата угнетения,

22:23 Защото Господ ще защити делото им,

И ще оголи живота на ония, които са ги оголили.

*24:11 Избавяй ония, които се влачат на смърт,

и гледай да задържаш ония, които политат към клане.

24:12 Ако речеш: Ето, ние не знаехме това! То Оня,
Който претегля сърцата, не разбира ли? Оня, Който
пази душата ти, не знае ли, И не ще ли въздаде на
всеки според делата му?

*24:28 Не бивай свидетел против ближния си без
причина, Нито мами с устните си.

24:29 Не казвай: Както ми направи той, така ще му
направя и аз, Ще въздам на човека според делата му.

*25:21 Ако е гладен ненавистникът ти, дай му хляб да
яде, и ако е жаден, напой го с вода,

25:22 Защото така ще натрупаш жар на главата му,
И Господ ще те възнагради.

*26:27 Който копае ров ще падне в него,

И който търкаля камък, върху него ще се обърне.

*28:17 Човек, който е товарен с кръвта на друг човек,
Ще побърза да отиде в ямата; никой да го не спира.

*28:18 Който ходи непорочно ще се избави, а който
ходи опако между два пътя изведнъж ще падне.

⇒ Вж. още, **Син**, 6:34, от ст. 32; **Говор**, 12:14; **Милост**, 19:17.

Говор

*10:19 В многото говорене грехът е неизбежен;

Но който въздържа устните си е разумен.

*11:9 Безбожният погубва ближния си с устата си.

Но чрез знанието на праведните ще се избави.

*12:13 В престъплението на устните се намира опасна
примка, а праведният ще се отърве от затруднение.

*12:14 От плода на устата си човек се насища с
добрини; и според делата на ръцете на човека му се
въздава.

*12:18 Намират се такива, чието несмислено
говорене пронизва като нож, а езикът на мъдрите
докарва здраве.

*12:19 Устните, които говорят истината, ще се
утвърдят за винаги, а лъжливият език ще трае за
минута.

*13:2 От плодовете на устата си човек ще се храни с
добрини, а душата на коварните ще яде насилство.

*13:3 Който пази устата си, опазва душата си,
А който отваря широко устните си ще погине.

*14:3 В устата на безумния има пръчка за гордостта
му, а устните на мъдрите ще ги пазят.

*14:15 Простият вярва всяка дума,
А благоразумният внимава добре в стъпките си.

*15:1 Мек отговор отклонява от ярост,
А оскърбителната дума възбужда гняв.

*15:2 Езикът на мъдрите изказа знание,
А устата на безумните изригват глупост.

*15:4 Благият език е дърво на живот,

А извратеността в него съкрушава духа.
*15:7 Устните на мъдрите разсяват знание,
А сърцето на безумните не прави така.
*15:23 От отговора на устата си човек изпитва
радост, И дума на време казана, колко е добра!
*15:28 Сърцето на праведния обмисля що да
отговаря, А устата на нечестивите изригват зло.
*16:1 Плановите на сърцето принадлежат на човека,
Но отговорът на езика е от Господа.
*16:13 Праведните устни са благоприятни на царете,
И те обичат онзи, който говори право.
*16:23 Сърцето на мъдрия вразумява устата му, и
притуря знание в устните му.
*16:24 Благите думи са медена пита,
Сладост на душата и здраве на костите.
*17:4 Злосторникът слуша беззаконните устни,
И лъжецът дава ухо на лошия език.
*17:7 Хубава реч не подхожда на безумния, -
Много по-малко лъжливи устни на началника.
*17:20 Който има опако сърце не намира добро,
И който има извратен език изпада в нещастие.
*17:27 Който щади думите си е умен,
И търпеливият човек е благоразумен.
17:28 Даже и безумният, когато мълчи, се счита за
мъдър, и когато затваря устата си се счита за
разумен.
*18:4 Думите из устата на човека са като дълбоки
води, и изворът на мъдростта е като поток.
*18:6 Устните на безумния причиняват препирни,
И устата му предизвикват плесници.
*18:7 Устата на безумния са погибел за него,
И устните му са примка за душата му.
*18:8 Думите на шепотника са като сладки зальци, и
слизат вътре в корема.

*18:13 Да отговаря някой преди да чуе, е безумие и позор за него.

*18:20 От плодовете на устата на човека ще се насити коремът му; от произведението на устните си човек ще се насити.

*18:21 Смърт и живот има в силата на езика, и ония, които го обичат, ще ядат плодовете му.

*18:23 Сиромашът говори с умолявания, но богатият отговаря грубо.

*20:20 Светилникът на този, който злослови баща си или майка си, ще изгасне в най-мрачната тъмнина.

*20:25 Примка е за човека да казва необмислено: Посвещавам това, и след като се е обрекъл тогава да разпитва.

*21:23 Който въздържа устата си и езика си, опазва душата си от смущения.

*24:26 Който дава прав отговор, той целува в устни.

*25:11 Дума казана на място, е като златни ябълки в сребърни съдове.

*25:15 Чрез въздържаност се склонява управител,
И мек език троши кости.

*25:23 Както северният вятър произвежда дъжд,
Така и тайно одумващият език - разгневено лице.

*26:22 Думите на шепотника са като сладки зальци,
И слизат вътре в корема.

*26:23 Усърдните устни с нечестиво сърце, са като сребърна глеч намазана на пръстен съд.

*26:24 Ненавистникът лицемерствува с устните си,
Но крои коварство в сърцето си;

26:25 Когато говори сладко не го вярвай, защото има седем мерзости в сърцето му;

26:26 Макар омразата му да се покрива с измама,
Нечестието му ще се издаде всред събранието.

*26:28 Лъжливият език мрази наранените от него,
И ласкателните уста докарват съсипия.

⇒ Вж. още, **Син**, 2:12,16, от ст. 10; **Чада**, 4:5, от ст. 3; **Син**, 4:24; 5:2,3,7; 6:1,2; **Човек**, 6:12,13; 6:17,19, от ст. 16; **Син**, 6:24, от ст. 20; 7:5, от ст. 1; 7:11, от ст. 5; 7:21, от ст. 10; 7:24, от ст. 1; **Мъдрост**, 8:6,7,8, от ст. 1; 8:12,13; **Жена**, 9:13; **Праведния**, 10:6; **Мъдрост**, 10:8; **Око**, 10:10; **Праведния**, 10:11; **Мъдрост**, 10:13,14; **Лъжа**, 10:18; **Праведния**, 10:20,21,31,32; **Праведните**, 11:11; **Одумник**, 11:13; **Нечестивите**, 12:6; **Лъжа**, 12:22; **Смирение**, 12:25; **Безумния**, 14:7; **Труд**, 14:23; **Разумния**, 15:14; **Зло**, 15:26; **Цар**, 16:10; **Труд**, 16:26; **Зло**, 16:27; **Приятелство**, 16:28; **Бедност**, 19:1; **Приятелство**, 19:7; **Справедливост**, 19:28; **Богатство**, 20:15; **Одумник**, 20:19; **Лъжа**, 21:28; **Приятелство**, 22:11; **Господ**, 22:12; **Жена**, 22:14; **Мъдрост**, 22:21, от ст. 17; **Безумния**, 23:9; **Син**, 23:15,16; **Зло**, 24:1,2; **Мъдрост**, 24:7; **Възмездие**, 24:28; **Безумния**, 26:4,5,7; **Безумните**, 26:9; **Кавга**, 26:20; **Похвала**, 27:2; **Син**, 27:11; **Изобличение**, 28:23; **Ближния**, 29:5; **Управление**, 29:12; **Бог**, 30:6 от ст. 1; **Слуга**, 30:10; **Зло**, 30:32; **Жена**, 31:26, от ст. 10.

Гордост

*11:2 Дойде ли гордост, дохожда и срам.

А мъдростта е със смирените.

*12:9 По-щастлив е скромният, който слугува на себе си, от онзи, който се надига и няма хляб.

*13:10 От гордостта произхожда само препиране, А мъдростта е с ония, които приемат съвети.

*16:5 Мерзост е Господу всеки, който е с горделиво сърце, даже ръка с ръка да се съедини, пак той няма да остане ненаказан.

*16:18 Гордостта предшества погибелта, И високоумието - падането.

*18:12 Преди загиването сърцето на човека се превъзнася, и преди прославянето то се смирява.

*21:4 Надигнато око и горделиво сърце, които за нечестивите са светилник, е грях.

*21:24 Присмивател се нарича оня горделив и надменен човек, който действа с високоумна гордост.

*29:23 Гордостта на човека ще го смири,

А смиреният ще придобие чест.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 8:12,13; **Говор**, 14:3; **Господ**, 15:25; **Смирение**, 16:19.

Гняв

*14:17 Ядовитият човек постъпва несмислено,
И замисленикът е мразен.

*14:29 Който не се гневи скоро, показва голямо
благоразумие, а който лесно се гневи проявява
безумие.

*14:30 Тихо сърце е живот на тялото,
А разяреността е гнилоост на костите.

*15:18 Яростният човек подига препирни,
А който скоро не се гневи усмирява крамоли.

*16:14 Яростта на царя е вестителка на смърт,
Но мъдрият човек я укротява.

*16:32 Който скоро не се гневи е по-добър от
храбрия, и който владее духа си - от завоевател на
град.

*19:19 Яростен човек ще понесе наказание; защото,
ако и да го избавиш, трябва пак същото да направиш.

*27:4 Яростта е жестока и гневът е като наводнение,
Но кой може да устои пред завистта?

*29:11 Безумният изригва целия си гняв,
А мъдрият го задържа и укротява.

*29:22 Гневлив човек възбужда препирни,
И сприхав човек беззаконствува много.

⇒ Вж. още, **Син**, 6:34, от ст. 32; **Богатство**, 11:4; **Цар**, 14:35;
Говор, 15:1; **Благоразумие**, 19:11; **Цар**, 19:12; **Подарък**,
21:14; **Жена**, 22:14; **Приятелство**, 22:24; **Радост**, 24:17,18;
Говор, 25:23; **Присмивател**, 29:8; **Безумен**, 29:9; **Зло**,
30:32,33.

Господ

*15:3 Очите Господни са на всяко място
И наблюдават злите и добрите.
*15:11 Адът и погибелта са открити пред Господа, -
Колко повече сърцата на човешките чада!
*15:25 Господ съсипва дома на горделивите,
А утвърдява предела на вдовицата.
*15:29 Господ е далеч от нечестивите,
А слуша молитвата на праведните.
*16:2 Всичките пътища на човека са чисти в
собствените му очи, но Господ претегля духовете.
*16:4 Господ е направил всяко нещо за Себе Си,
Дори и нечестивия за деня на злото.
*16:9 Сърцето на човека начертава пътя му,
Но Господ оправя стъпките му.
*17:3 Горнилото е за среброто и пещта за златото,
А Господ изпитва сърцата.
*19:21 Има много помисли в сърцето на човека,
Но намерението Господно, то ще устои.
*20:12 Слушащото ухо и гледащото око,
Господ е направил и двете.
*21:30 Няма мъдрост, няма разум,
Няма съвещание против Господа.
*21:31 Конят се приготвя за деня на боя,
Но избавлението е от Господа.
*22:2 Богат и сиромаш се срещат;
Господ е Създателят на всички тях.
*22:12 Очите на Господа пазят онзи, който има
знание, и той осуетява думите на коварния.
*29:13 Сиромаш и притеснител се срещат;
Господ просвещава очите на всички тях.
⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 1:29, и сл.; **Син**, 2:5,6; 3:5,7,9,11,12;
Мъдрост, 3:19, от ст. 13; **Син**, 3:26, от ст. 21; 3:31,32; 5:21, от
ст. 18; **Човек**, 6:16, от ст. 12; **Мъдрост**, 8:22, от ст. 12; 8:26, от
ст. 22; 8:35, от ст. 32; **Праведния**, 10:3; **Труд**, 10:22;
Непорочност, 10:29; **Справедливост**, 11:1; **Разврат**, 11:20;

Добро, 12:2; **Лъжа**, 12:22; **Нечестивите**, 15:8; **Нечестивия**, 15:9; **Зло**, 15:26; **Говор**, 16:1; **Упование**, 16:3; **Гордост**, 16:5; **Примирение**, 16:7; **Справедливост**, 16:11; **Слово**, 16:20; **Жребие**, 16:33; **Справедливост**, 17:15; **Праведния**, 18:10; **Жена**, 18:22; **Безумие**, 19:3; **Жена**, 19:14; **Милост**, 19:17; **Справедливост**, 20:10; **Възмездие**, 20:22; **Справедливост**, 20:23; **Път**, 20:24; **Дух**, 20:27; **Цар**, 21:1; **Път**, 21:2; **Справедливост**, 21:3; **Жена**, 22:14; **Мъдрост**, 22:19, от ст. 17; **Възмездие**, 22:22,23; **Радост**, 24:17,18; **Възмездие**, 25:21,22; **Справедливост**, 28:5; **Кавга**, 28:25; **Страх**, 29:25; **Управление**, 29:26; **Бог**, 30:9, от ст. 7; **Жена**, 31:30, от ст. 10.

Грях

*20:9 Кой може да каже: очистих сърцето си;

Чист съм от греховете си?

*28:13 Който крие престъпленията си няма да успее,
А който ги изповяда и оставя ще намери милост.

*28:21 Не е добре да бъде човек лицеприятен,
Защото за един залък хляб такъв човек ще извърши
престъпление.

⇒ Вж. още, **Син**, 1:10; 5:21,22; **Кавга**, 10:12; **Праведния**, 10:16;
Говор, 10:19; **Праведния**, 11:31; **Правда**, 13:6; **Зло**, 13:21;
Наследство, 13:22; **Безумните**, 14:9; **Ближния**, 14:21;
Правда, 14:34; **Цар**, 20:2; **Гордост**, 21:4; **Син**, 23:17; **Зло**,
24:8,9; **Кражба**, 28:24.

Дете

*20:11 Даже и детето се явява чрез постъпките си -
Дали делата му са чисти и прави.

*22:6 Възпитавай детето отрано в подходящия за
него път, и не ще се отклони от него, дори когато
остарее.

*22:15 Безумието е вързано в сърцето на детето,
Но тоягата на наказанието ще го изгони от него.

*23:13 Да не ти се свиди да наказваш детето, защото,
ако и да го биеш с пръчка, то няма да умре.

23:14 Ти, като го биеш с пръчката, ще избавиш
душата му от ада.

*29:15 Тоягата и изобличението дават мъдрост,
А пренебрегнатото дете засрамва майка си.
⇒ Вж. още, **Син; Чада; Слуга**, 29:21.

Добро

*11:27 Който усърдно търси доброто, търси и благоволение, а който търси злото, то ще дойде и върху него.

*12:2 Добрият човек намира благоволение пред Господа; а замисленика Той ще осъди.

⇒ Вж. още, **Син**, 3:27; **Милост**, 11:17; **Праведните**, 11:23; **Говор**, 12:14; 13:2; **Зло**, 13:21; **Наследство**, 13:22; **Разврат**, 14:14; **Праведния**, 14:19; **Господ**, 15:3; **Говор**, 15:23; **Слово**, 16:20; **Зло**, 17:13; **Говор**, 17:20; **Жена**, 18:22; **Очакване**, 19:2; **Благоразумие**, 19:8; **Верност**, 20:6; **Богатство**, 22:1; **Праведните**, 28:10; **Жена**, 31:12, от ст. 10.

Доверие

*25:19 Доверие към неверен човек, в усилено време,
Е като счупен зъб и изкълчена нога.

Дом

*11:29 Който смущава своя си дом ще наследи вятър;
И безумният ще стане слуга на мъдрия по сърце.

⇒ Вж. още, **Син**, 2:18, от ст. 16; 3:33; 5:10, от ст. 8; 7:19,20,27, от ст. 5; **Мъдрост**, 9:1; **Нечестивите**, 12:7; **Жена**, 14:1; **Нечестивите**, 14:11; **Праведния**, 15:6; **Господ**, 15:25; **Алчност**, 15:27; **Кавга**, 17:1; **Зло**, 17:13; **Жена**, 19:14; 21:9; **Справедливост**, 21:12; **Мъдрост**, 24:3; **Труд**, 24:27; **Жена**, 25:24; **Труд**, 27:27, от ст. 23; **Жена**, 31:15,21,27, от ст. 10.

Дух

*18:14 Духът на човека ще го подпира в немощта му;
Кой може да подига унилия дух?

*20:27 Духът на човека е светило Господно, което
изпитва всичките най-вътрешни части на тялото.

*25:28 Който не владее духа си, е като съборен град без стени.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 1:23, от ст. 20; **Говор**, 15:4; **Радост**, 15:13; **Смирение**, 16:19; **Гняв**, 16:32; **Радост**, 17:22; **Алкохол**, 31:6, от ст. 4.

Егоизъм

*18:1 Който се отлъчва от другите, търси само своето желание, и се противи на всеки здрав разум.

⇒ Вж. още, **Щедрост**, 11:24.

Жена

*9:13 Безумната жена е бърборка, проста и не знае нищо.

9:14 Седи при вратата на къщата си, на стол по високите места на града,

9:15 И кани ония, които минават, които вървят право в пътя си, като им казва:

9:16 Който е прост, нека се отбие тук;

А колкото за безумния, нему казва:

9:17 Крадените води са сладки,

и хляб, който се яде скришом, е вкусен,

9:18 Но той не знае, че мъртвите са там,

И че гостите ѝ са в дълбочините на ада.

*11:16 Благодатната жена придобива чест;

И насилниците придобиват богатство.

*11:22 Както е златна халка на носа на свиня,

Така е красивата, но безразсъдна жена.

*12:4 Добродетелната жена е венец на мъжа си;

А оная, която докарва срам, е като гнилото в костите му.

*14:1 Всяка мъдра жена съгражда дома си,

А безумната го събаря със собствените си ръце.

*18:22 Който е намерил съпруга намерил е добро

И е получил благоволение от Господа.

*19:14 Къща и богатство се оставят наследство от
 бащите, но благоразумна жена е от Господа.
 *21:9 По-добре да живее някой в ъгъл на покрива,
 Нежели в широка къща със свадлива жена.
 *21:19 По-добре да живее някой в пуста земя,
 Нежели със свадлива жена и досада.
 *22:14 Устата на чужди жени са дълбока яма,
 И оня, на когото Господ се гневи, ще падне в нея.
 *25:24 По-добре е да живее някой в ъгъл на покрива,
 Нежели в широка къща със свадлива жена.
 *27:15 Непрестанно капане в дъждовен ден
 И жена крамолница са еднакви;
 27:16 Който би я обуздал, обуздал би вятъра
 И би хванал дървено масло с десницата си.
 *31:10 Кой може да намери добродетелна жена?
 Защото тя е много по-ценна от скъпоценни камъни.
 31:11 Сърцето на мъжа ѝ уповава на нея;
 И не ще му липсва печалба.
 31:12 Тя ще му донася добро, а не зло,
 През всичките дни на живота си.
 31:13 Търси вълна и лен,
 И работи с ръцете си това що ѝ е угодно.
 31:14 Тя е като търговските кораби, -
 Донася храната си от далеч.
 31:15 При това, става докле е още нощ,
 И дава храна на дома си,
 И определената работа на слугините си.
 31:16 Разглежда нива, и я купува;
 От плода на ръцете си седи лозе.
 31:17 Опасва кръста си със сила
 И уякчава мишците си.
 31:18 Като схваща, че търгуването ѝ е полезно.
 Светилникът ѝ не угасва през нощта.
 31:19 Туря ръцете си на вретеното,
 И държи в ръката си хурката.

31:20 Отваря ръката си на сиромасите,
 Да! простира ръцете си към немотните.
 31:21 Не се бои от снега за дома си; защото всичките
 ѝ домашни са облечени с двойни дрехи.
 31:22 Прави си завивки от дамаска;
 Облеклото ѝ е висон и морав плат.
 31:23 Мъжът ѝ е познат в портите,
 Когато седи между местните старейшини.
 31:24 Тя тъче ленено платно и го продава,
 И доставя пояси на търговците;
 31:25 Сила и достолепие са облеклото ѝ;
 И тя гледа весело към бъдещето.
 31:26 Отваря устата си с мъдрост,
 И законът на езика ѝ е благ.
 31:27 Добре внимава в управлението на дома си,
 И хляб на леност не яде.
 31:28 Чадата ѝ стават и я облажават;
 И мъжът ѝ я хвали, казвайки:
 31:29 Много дъщери са се държали достойно,
 Но ти надмина всичките.
 31:30 Прелестта е измамлива и красотата е лъх; но
 жена, която се бои от Господа, тя ще бъде похвалена.
 31:31 Дайте ѝ от плода на ръцете ѝ, и делата ѝ нека я
 хвалят в портите.
 ⇒ Вж. още, **Син**, 2:16, от ст. 10; 5:3, от ст. 1; 5:18, от ст. 15; 5:20,
 от ст. 18; 6:24, от ст. 20; 6:29,32, от ст. 24; 7:5, от ст. 1; 7:10, от
 ст. 5; 19:13; 23:26,27; **Алкохол**, 23:33, от ст. 31;
Поръчителство, 27:13; **Прелюбодеяние**, 30:20, от ст. 18;
Беззаконие, 30:23 от ст. 21; **Лемуил**, 31:3, от ст. 1.

Жребие

*16:33 Жребието се хвърля в скута,
 Но решението чрез него е от Господа.
 *18:18 Жребието прекратява разприте,
 И решава между силите.
 ⇒ Вж. още, **Син**, 1:14, от ст. 10.

Зло

*12:20 Измама има в сърцето на ония, които планират зло; а радост имат тия, които съветват за мир.

*13:17 Лошият пратеник изпада в зло,
А верният посланик дава здраве.

*13:19 Изпълнено желание услажда душата,
А на безумните е омразно да се отклоняват от злото.

*13:21 Злото преследва грешните,
А на праведните ще се въздаде добро.

*14:22 Не заблуждават ли се ония, които измислят зло? Но милост и вяност ще се показват към тия, които измислят добро.

*15:26 Лошите замисли са мерзост Господу!
А чистите думи Му са угодни.

*16:17 Да се отклонява от зло е друм за праведните;
Който пази пътя си, опазва душата си.

*16:27 Лошият човек копае зло,
И в устните му има сякаш пламнал огън.

*17:11 Злият човек търси само бунтове,
Затова жесток пратеник е изпратен против него.

*17:11 Злият човек търси само бунтове,
Затова жесток пратеник е изпратен против него.

*17:13 Който въздава зло за добро,
Злото не ще се отдалечи от дома му.

*22:3 Благоразумният предвижда злото и се укрива.
А неразумните вървят напред - и страдат.

*24:1 Не завиждай на злите хора,
Нито пожелавай да си с тях,

24:2 Защото сърцето им размишлява насилие,
И устните им говорят за пакост

*24:8 Който намисля да прави зло,
Ще се нарече пакостен човек;

24:9 Помислянето на такова безумие е грях,
И присмивателят е мерзост на човеците.

*27:12 Благоразумният предвижда злото и се укрива,
А неразумните вървят напред - и страдат.

*30:32 Ако си постъпил безумно, като си се надигнал,
Или ако си намислил зло, тури ръка на устата си.

30:33 Защото както, като се бие мляко, изважда се
масло, И като се блъска нос, изважда се кръв, Така и,
като се подбужда гняв, изкарва се крамола.

⇒ Вж. още, **Син**, 1:16, от ст. 10; **Мъдрост**, 1:33, от ст. 20; **Син**,
2:12, от ст. 10; 2:14, от ст. 12; 3:7; 3:29,30, от ст. 27; 4:16, от ст.
14; 4:27, от ст. 25; 5:14, от ст. 8; **Човек**, 6:14, от ст. 12; 6:18, от
ст. 16; **Мъдрост**, 8:12,13; **Праведния**, 10:3; **Безумния**, 10:23;
Справедливост, 11:6; **Правда**, 11:19; **Добро**, 11:27; 12:2;
Нечестивия, 12:12; **Праведния**, 12:21; **Мъдрост**, 14:16; **Гняв**,
14:17; **Праведния**, 14:19; **Господ**, 15:3; **Радост**, 15:15; **Говор**,
15:28; **Господ**, 16:4; **С. от Г.**, 16:6; **Насилие**, 16:30; **Говор**,
17:4; **С. от Г.**, 19:23; **Цар**, 20:8; **Говор**, 20:20; **Възмездие**,
20:22; **Наказание**, 20:30; **Нечестивия**, 21:10; **Праведния**,
24:15,16; **Радост**, 24:17,18; **Нечестивите**, 24:19,20;
Приятелство, 27:10; **Справедливост**, 28:5; **Беззаконие**, 29:6;
Жена, 31:12, от ст. 10.

Изобилие

*14:4 Дето няма волове, яслите са чисти,
Но в силата на воловете е голямото изобилие.

⇒ Вж. още, **Син**, 3:9,10; **Щедрост**, 11:24; **Праведния**, 15:6;
Богатство, 20:15; **Труд**, 21:5.

Изобличение

*10:17 Който внимава на изобличението е по пътя
към живот; а който пренебрегва мъмренето,
заблуждава се.

*12:1 Който обича поправление, обича знание,
Но който мрази изобличения е невеж.

*15:31 Ухо, което слуша животворното изобличение,
Ще пребивава между мъдрите.

*15:32 Който отхвърля поуката презира своята си
душа, а който слуша изобличението придобива разум.

*17:10 Изобличението прави повече впечатление на благоразумния, нежели сто бича на безумния.

*27:5 Явното изобличение е по-добро, от оная любов, която не се проявява.

*28:23 Който изобличава човека, той после ще намери по-голямо благоволение, отколкото оня, който ласкае с езика си.

*29:1 Човек, който често е изобличаван, закоравява врата си, внезапно ще се съкруши и то без поправление.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 1:23,25, от ст. 20; 1:29,30; **Син**, 3:11,12; 5:12, от ст. 8; 6:23, от ст. 20; **Присмивател**, 9:7,8; **Мъдрост**, 13:1; **Бедност**, 13:18; **Безумния**, 15:5; **Наказание**, 15:10; **Присмивател**, 15:12; 19:25; **Справедливост**, 24:25; **Мъдрост**, 25:12; **Дете**, 29:15; **Бог**, 30:6 от ст. 1.

Истина

*12:17 Който диша истина възвестява правдата,
А лъжесвидетелят - измамата.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 8:7, от ст. 1; **Говор**, 12:19; **Мъдрост**, 22:21, от ст. 17; **Син**, 23:23.

Кавга

*10:12 Омразата повдига раздори,
А любовта покрива всички погрешки.

*17:1 По-добре сух залък и мир с него,
Нежели къща пълна с пирования и разпра с тях.

*17:14 Започването на разпра е като, кога някой
отваря път на вода, затова остави препирнята преди
да има каране.

*17:19 Който обича препирни обича престъпления,
И който построи високо вратата си, търси пагуба.

*20:3 Чест е за човека да страни от препирня;
А всеки безумен се кара.

*25:8 Не бързай да излезеш, за да се караш.
Да не би най-сетне да не знаеш що да правиш;
Когато те засрами противникът ти.

25:9 Разисквай делото си с противника си сам.
 Но не откривай чужди тайни,
 25:10 Да не би да те укори оня, който те слуша,
 И твоето безчестие да остане незаличимо.
 *26:17 Минувачът, който се дразни с чужда разпра,
 Е като оня, който хваща куче за ушите.
 *26:20 Дето няма дърва огънят изгасва;
 И дето няма шепотник раздорът престава.
 *26:21 Както са въглища за жарта и дърва за огъня,
 Така е и крамолникът, за да разпаля препирня.
 *28:25 Човек с надменна душа подига крамоли,
 А който уповава на Господа ще затлъстее.
 ⇒ Вж. още, **Син**, 3:29,30; **Човек**, 6:14, от ст. 12; 6:19, от ст. 16;
Гордост, 13:10; **Гняв**, 15:18; **Приятелство**, 16:28; **Говор**, 18:6;
Жребие, 18:18; **Син**, 19:13; **Алкохол**, 20:1; **Жена**, 21:9,19;
Присмивател, 22:10; **Алкохол**, 23:29; **Жена**, 25:24; 27:15;
Гняв, 29:22; **Зло**, 30:32,33.

Кражба

*28:24 Който краде от баща си или от майка си,
 и казва: Не е грях, той е другар на разрушителя.
 *29:24 Който е съдружник с крадец мрази своята си
 душа; Той слуша заклеването, а не обажда.
 ⇒ Вж. още, **Син**, 6:30, от ст. 24; **Жена**, 9:17, от ст. 13; **Мързел**,
 24:34, от ст. 32; **Бог**, 30:9, от ст. 7.

Лемуил

*31:1 Думите на Массовия цар Лемуил,
 Които го поучи майка му: -
 31:2 Що, сине мой? и що, сине на утробата ми?
 И що, сине на моите обреци?
 31:3 Не давай силата си на жените, Нито пътищата си
 на тези, които погубват царете.
 ⇒ Вж. още, **Алкохол**, 31:4.

Лъжа

*10:18 Който скришно мрази има лъжливи устни;
И който възгласява клевета е безумен.

*12:22 Лъжливите устни са мерзост Господу,
А ония, които постъпват вярно, са приятни Нему.

*14:5 Верният свидетел няма да лъже,
А лъжливият свидетел издиша лъжи.

*14:25 Верният свидетел избавя души,
А който издиша лъжи е цяла измама.

*19:5 Лъжливият свидетел няма да остане ненаказан,
И който издиша лъжи няма да избегне.

*19:9 Лъжлив свидетел няма да остане ненаказан,
И който издиша лъжи ще загине.

*20:17 Хляб спечелен с лъжа е сладък за човека;
Но после устата му ще се напълнят с камъчета.

*21:28 Лъжливият свидетел ще загине, а човек, който
слуша поука - ще го търсят да говори всякога.

*25:18 Човек, който лъжесвидетелствува против
ближния си, е като чук, нож и остра стрела.

⇒ Вж. още, **Човек**, 6:17,19, от ст. 16; **Мъдрост**, 8:8, от ст. 1;
Праведния, 10:31; **Истина**, 12:17; **Говор**, 12:19; **Зло**, 12:20;
Праведния, 13:5; **Богатство**, 13:11; **Насилие**, 16:29; **Говор**,
17:4,7; **Богатство**, 21:6; **Подарък**, 25:14; **Ближния**, 26:19;
Говор, 26:26,28; **Управление**, 29:12; **Бог**, 30:6-8, от ст. 1.

Любов

*15:17 По-добра е гощавката от зеле с любов,
Нежели хранено говедо с омраза.

⇒ Вж. още, **Син**, 5:19, от ст. 18; 7:18, от ст. 10; **Мъдрост**,
8:17,21, от ст. 12; **Кавга**, 10:12; **Приятелство**, 17:9;
Изобличение, 27:5.

Мед

*25:16 Намерил ли си мед? Яж само колкото ти е
нужно, да не би да се преситиш от него и да го
повърнеш.

*25:27 Не е добре да яде някой много мед. Така също не е славно да търсят хората своята си слава.

*27:7 Наситената душа се отвърща и от медена пита, А на гладната душа всичко горчиво е сладко.

⇒ Вж. още, **Син**, 5:3, от ст. 1; **Говор**, 16:24; **Мъдрост**, 24:13.

Милост

*11:17 Милостивият човек струва добро на себе си, А жестокият смуцава своето тяло.

*19:17 Който показва милост към сиромаша заема Господу, и Той ще му въздаде за благодееянето му.

*19:22 Милосърдието на човека е чест нему, и сиромаш човек е по-добър от този, който разочарова.

⇒ Вж. още, **Син**, 5:8,9; 6:35, от ст. 32; **Праведния**, 12:10; **Ближния**, 14:21; **Зло**, 14:22; **Бедност**, 14:31; **С. от Г.**, 16:6; **Цар**, 20:28; **Правда**, 21:21; **Богатство**, 28:8; **Грях**, 28:13.

Мъдрост

*1:20 Превъзходната мъдрост възгласява по улиците, Издига гласа си по площадите,

1:21 Вика по главните места на пазарите, При входовете на портите, Възвестява из града думите си:

1:22 Глупави, до кога ще обичате глупостта? Присмивачите до кога ще се наслаждават на присмивките си, И безумните ще мразят знанието?

1:23 Обърнете се при изобличението ми. Ето, аз ще излея духа си на вас, Ще ви направя да разберете словата ми.

1:24 Понеже аз виках, а вие отказяхте да слушате, Понеже простирах ръката си, а никой не внимаваше,

1:25 Но отхвърлихте съвета ми, И не приехте изобличението ми, -

1:26 То и аз ще се смея на вашето бедствие, Ще се присмея, когато ви нападне страхът,

1:27 Когато ви нападне страхът, като опустошителна буря, И бедствието ви се устреми като вихрушка, Когато скръб и мъка ви нападнат,
1:28 Тогава те ще призват, но аз няма да отговоря, Ревностно ще ме търсят, но няма да ме намерят.
1:29 Понеже намразиха знанието, И не разбраха страха от Господа,
1:30 Не приеха съвета ми, И презряха всичкото ми изобличение,
1:31 Затова, ще ядат от плодовете на своя си път, И ще се наситят от своите си измислици.
1:32 Защото глупавите ще бъдат умъртвени от своето си отстъпване, И безумните ще бъдат погубени от своето си безгрижие,
1:33 Но всеки, който ме слуша, ще живее в безопасност, И ще бъде спокоен без да се бои от зло.
*3:13 Блажен оня човек, който е намерил мъдрост, И човек, който е придобил разум,
3:14 Защото търговията с нея е по-износна от търговията със сребро, И печалбата от нея по-скъпа от чисто злато.
3:15 Тя е по-скъпа от безценни камъни, И нищо, което би пожелал ти, не се сравнява с нея.
3:16 Дългоденствие е в десницата ѝ, А в левицата ѝ богатство и слава.
3:17 Пътищата ѝ са пътища приятни, И всичките ѝ пътеки мир.
3:18 Тя е дърво на живот за тия, които я прегръщат, И блажени са ония, които я държат.
3:19 С мъдрост Господ основа земята, С разум утвърди небето.
3:20 Чрез Неговото знание се разтвориха бездните, И от облаците капе роса.
*8:1 Не вика ли мъдростта? И разумът не издава ли гласа си?

8:2 Тя стои по върха на високите места край пътя,
На кръстопътя;
8:3 Възгласява на портите, при входа на града,
При входа на вратите:
8:4 Към вас, човеци, викам,
И гласът ми е към човешките чада.
8:5 Вие, глупави, разберете благоразумие,
И вие, безумни, придобивайте разумно сърце
8:6 Послушайте, защото ще говоря хубави неща.
И ще отворя устните си да произнеса правото.
8:7 Защото езикът ми ще изговори истина.
И нечестието е мерзост за устните ми.
8:8 Всичките думи на устата ми са справедливи,
Няма в тях нищо лъжливо или опако.
8:9 Те всички са ясни за разумния човек,
И прави за тия, които намират знание.
8:10 Приемете поуката ми, а не сребро,
И по-добре знание, нежели избрано злато.
8:11 Защото мъдростта е по-добра от скъпоценни
камъни, И всичко желателно не се сравнява с нея.
8:12 Аз, мъдростта, обитавам с благоразумието,
И издирвам знание на умни мисли.
8:13 Страх от Господа е да се мрази злото.
Аз мразя гордост и високоумие, Лош път и опаки уста.
8:14 У мене е съветът и здравомислието;
Аз съм разум; у мене е силата.
8:15 Чрез мене царете царуват
И началниците узаконяват правда.
8:16 Чрез мене князете началствуват,
Тоже и големците и всичките земни съдии.
8:17 Аз любя ония, които ме любят,
И ония, които ме търсят ревностно, ще ме намерят.
8:18 Богатството и славата са с мене;
Да! трайният имот и правдата.

8:19 Плодовете ми са по-добри от злато, даже от най-чисто злато, И приходът от мене от избрано сребро.
8:20 Ходя по пътя на правдата.
Всред пътеките на правосъдието,
8:21 За да направя да наследят имот тия, които ме любят, И за да напълня съкровищницата им.
8:22 Господ ме създаде като начало на пътя Си,
Като първо от древните Си дела.
8:23 От вечността бях създадена, от начало,
Преди създаването на земята.
8:24 Родих се, когато нямаше бездните,
Когато нямаше извори изобилващи с вода.
8:25 Преди да се поставят планините,
Преди хълмовете, аз бях родена,
8:26 Докато Господ още не беше направил земята,
нито полетата, Нито първите буци пръст на света.
8:27 Когато приготвяваше небето, аз бях там;
Когато разпростираше свод над лицето на бездната.
8:28 Когато закрепваше облаците горе,
Когато усилваше изворите на бездната,
8:29 Когато налагаше закона Си на морето,
Щото водите да не престъпват повелението Му,
Когато нареждаше основите на земята.
8:30 Тогава аз бях при Него, като майсторски работник, И всеки ден се наслаждавах,
Веселях се винаги пред Него.
8:31 Веселях се на обитаемата Му земя;
И наслаждението ми бе с човешки чада.
8:32 Сега, прочее, послушайте ме, о, чада,
Защото блажени са ония, които пазят моите пътища.
8:33 Послушайте поука,
Не я отхвърляйте и станете мъдри.
8:34 Блажен тоя човек, който ме слуша,
Като бди всеки ден при моите порти,
И чака при стълбовете на вратата ми,

8:35 Защото който ме намери намира живот,
И придобива благоволение от Господа;
8:36 А който ме пропуска онеправдава своята си
душа; Всички, които мразят мене, обичат смъртта.
*9:1 Мъдростта съгради дома си,
Издяла седемте си стълба,
9:2 Закла животните си, смеси виното си
И сложи трапезата си,
9:3 Изпрати слугите си,
Вика по високите места на града:
9:4 Който е прост, нека се отбие тук.
И на безумните казва:
9:5 Елате, яжте от хляба ми,
И пийте от виното, което смесих,
9:6 Оставете глупостта и живеете,
И ходете по пътя на разума¹,
9:11 Защото чрез мене ще се умножат дните ти,
И ще ти се притурят години на живот.
9:12 Ако станеш мъдър, ще бъдеш мъдър за себе си;
И ако се присмееш, ти сам ще понасяш².
*10:8 Мъдрият по сърце приема заповеди;
А безумен бърбрица пада.
*10:13 В устните на разумния се намира мъдрост,
А тоягата е за гърба на безумния.
*10:14 Мъдрите запазват знанието,
А устата на безумния са близка погибел.
*11:14 Дето няма мъдро ръководене, народът
пропада, а в многото съветници има безопасност.
*13:1 Мъдрият син слуша бащината си поука,

¹ Стихове 7-10, не съответстват на контекста от ст. 1, за това изглежда, че са добавени от някой преписвач (тях вж. под **Присмивател**). Фразата "чрез мене" се отнасят за мъдростта от ст. 1, поради което тук продължаваме със ст. 11.

² Ст. 13, продължава в **Жена**, 9:13, вж. и него пасаж.

А присмивателят не внимава на изобличение.
 *13:14 Поуката на мъдрия е извор на живот.
 За да отбягва човек примките на смъртта.
 *13:20 Ходи с мъдрите, и ще станеш мъдър,
 А другарят на безумните ще пострада зле.
 *14:8 Мъдростта на благоразумния е да обмисля пътя
 си, а глупостта на безумните е да заблуждават.
 *14:16 Мъдрият се бои и се отклонява от злото,
 А безумният самонадеяно се хвърля напред.
 *14:24 Богатството на мъдрите е венец за тях,
 А глупостта на безумните е всякога глупост.
 *14:33 В сърцето на разумния мъдростта почива,
 А между безумните тя се явява.
 *15:20 Мъдър син радва баща си,
 А безумен човек презира майка си.
 *16:16 Колко по-желателно е придобиването на
 мъдрост, нежели на злато! И придобиването на разум
 е за предпочитане, нежели на сребро.
 *16:21 Който е с мъдро сърце ще се нарече
 благоразумен, и сладостта на устните умножава
 знание.
 *17:24 Мъдростта е пред лицето на разумния,
 А очите на безумния са към краищата на земята.
 *22:17 Приклони ухото си та чуй думите на мъдрите,
 И взимай присърце моето знание,
 22:18 Защото е приятно, ако ги пазиш вътре в себе
 си, И ако бъдат всякога готови върху устните ти.
 22:19 За да бъде упованието ти на Господа,
 Аз те научих на тях днес - да! тебе.
 22:20 Не писах ли ти хубави неща, От съвет и знание.
 22:21 За да те направя да познаеш верността на
 думите на истината, Та да отговаряш с думи на
 истината на ония, които те пращат?
 *24:3 С мъдрост се гради къща,
 И с разум се утвърждава,

24:4 И чрез знание стаите се напълват,
С всякакви скъпоценни и приятни богатства.

*24:5 Мъдрият човек е силен,
И човек със знание се укрепява в сила,

24:6 Защото с мъдър съвет ще водиш войната си,
И чрез множеството съветници бива избавление.

*24:7 Мъдростта е непостижима за безумния,
Той не отваря устата си в портата.

*24:13 Сине мой, яж мед, защото е добър,
И медена пита, защото е сладка на вкуса ти.

24:14 И ще знаеш, че такава е мъдростта за душата
ти, ако си я намерил; и има бъдеще, и надеждата ти
няма да се отсеке.

*25:12 Както е обица и украшение от чисто злато за
човек, така е мъдрият изобличител за внимателното
ухо.

*26:12 Видял ли си човек, който има себе си за
мъдър? Повече надежда има за безумния, нежели за
него.

*29:3 Който обича мъдростта, радва баща си,
Но който дружи с блудници, разпилява имота му.

*30:24 Четири неща има на земята, които са малки,
Но са извънредно мъдри:

30:25 Мравките, които не са силни люде,
Но лете приготвят храната си;

30:26 Кролиците, които са слаби люде,
Но поставят жилищата си на канара;

30:27 Скакалците, които нямат цар,
Но излизат всички по дружини;

30:28 И гущерът, който можеш да хванеш в ръка, Но
пак се намира в царските палати.

⇒ Вж. още, **Притчи**, 1:1-6; **С. от Г.**, 1:7; **Син**, 2:2, от ст. 1; 2:6,7,
от ст. 5; 2:10; 3:7; 3:35; **Чада**, 4:5,7, от ст. 3; **Син**, 4:10,11; 5:11;
6:6, от ст. 1; 7:4, от ст. 1; **Присмивател**, 9:7-10; **Син**, 10:1;
Безумния, 10:23; **Праведния**, 10:31; **Гордост**, 11:2; **Дом**,
11:29; **Праведния**, 11:30; **Безумния**, 12:15; **Говор**, 12:18;

Гордост, 13:10; **Жена**, 14:1; **Говор**, 14:3; **Присмивател**, 14:6; **Говор**, 15:2,7; **Присмивател**, 15:12; **Изобличение**, 15:31; **С. от Г.**, 15:33; **Гняв**, 16:14; **Говор**, 16:23; 17:28; 18:4; **Благоразумие**, 18:15; **Съвет**, 19:20,27; 20:18; **Цар**, 20:26; **Присмивател**, 21:11; **Богатство**, 21:20; **Сила**, 21:22; **Син**, 23:15,19,23,24; **Справедливост**, 24:23; **Безумния**, 26:4,5; **Мързел**, 26:16; **Син**, 27:11; **Богатство**, 28:11; **Присмивател**, 29:8; **Безумен**, 29:9; **Гняв**, 29:11; **Дете**, 29:15; **Бог**, 30:3, от ст. 1; **Жена**, 31:26, от ст. 10.

Мързел

*10:4 Ленивата ръка докарва сиромашия,
А трудолюбивата ръка обогатява.
*10:26 Както е оцетът за зъбите и димът за очите,
Така е ленивият за ония, които го пращат.
*12:27 Ленивият не пече лова си;
Но скъпоценностите на хората са на трудолюбивия.
*13:4 Душата на ленивия желае и няма,
А душата на трудолюбивите ще се насити.
*15:19 Пътят на ленивия е като трънен плет,
А пътят на праведните е като друм.
*19:15 Ленивостта хвърля в дълбок сън,
И бездейна душа ще гладува
*19:24 Ленивият затопява ръката си в паницата
И не ще нито в устата си да я повърне.
*20:4 Ленивият не иска да оре, поради зимата,
Затова, когато търси във време на жетва, не ще има нищо.
*20:13 Не обичай спането, да не би да обеднееш!
Отвори очите си, и ще се наситиш с хляб.
*21:25 Желанието на ленивия го умъртвява, защото
ръцете му не искат да работят,
21:26 Той се лакоми цял ден, а праведният дава и не
му се свиди.
*22:13 Ленивецът казва: Лъв има във!
Ще бъде убит всред улиците!

*24:30 Минах край нивата на ленивия
 И край лозето на нехайния човек,
 24:31 И всичко бе обрасло с тръни,
 Коприва беше покрила повърхността му,
 И каменната му ограда беше съборена.
 24:32 Тогава, като прегледах,
 размислих в сърцето си, видях и взех поука.
 24:33 Още малко спане, малко дрямка,
 Малко сгъване на ръце за сън, -
 24:34 И сиромашията ще дойде върху тебе,
 като крадец, и немотията - като въоръжен мъж,
 *26:13 Ленивият казва: Лъв има на пътя!
 Лъв има по улиците!
 *26:14 Както вратата се завърта на резетата си,
 Така и ленивият на постелката си.
 *26:15 Ленивият потопява ръката си в паницата,
 А го мързи да я върне в устата си.
 *26:16 Ленивият има себе си за по-мъдър от седмина
 души, които могат да дадат умен отговор.
 ⇒ Вж. още, **Син**, 6:6, от ст. 1; 6:9,10, от ст. 6; **Труд**, 10:5; 12:24;
Син, 23:21,22; **Жена**, 31:27, от ст. 10.

Наказание

*13:24 Който щади тоягата си, мрази сина си,
 А който го обича наказва го на време.
 *15:10 Има тежко наказание за ония, които се
 отбиват от пътя; И който мрази изобличение ще умре.
 *19:18 Наказвай сина си докато има надежда, и не
 закоравявай сърцето си да го оставиш да загине.
 *19:29 Присъди се приготвят за присмивателите,
 И бой за гърба на безумните.
 *20:30 Бой, който наранява, и удари, които стигат до
 най-вътрешните части на тялото, очистват злото.
 *29:17 Наказвай сина си, и той ще те успокои,
 Да! ще даде наслада на душата ти.

⇒ Вж. още, **Син**, 3:11; 6:29,30, от ст. 26; 7:22, от ст. 10; **Мъдрост**, 10:13; **Нечестивия**, 11:21; **Гордост**, 16:5; **Разум**, 16:22; **Присмивател**, 17:5; **Лъжа**, 19:5,9; **Гняв**, 19:19; **Дете**, 22:15; 23:13,14; **С. от Г.**, 24:21,22; **Безумните**, 26:3; **Богатство**, 28:20; **Дете**, 29:15.

Намерение

*20:5 Намерението в сърцето на човека е като дълбока вода; но разумен човек ще го извади.

⇒ Вж. още, **Упование**, 16:3; **Господ**, 19:21; **Съвет**, 20:18.

Насилие

*16:29 Насилникът измамя ближния си, и го води в недобър път;

16:30 Склопя очите си, за да измисля извратени неща. И прехапва устните си, за да постигне зло.

*28:3 Беден човек, който насилва немотните,
Е като пороен дъжд, който не оставя храна.

⇒ Вж. още, **Син**, 1:10,11; 2:21,22; 3:31; 4:17, от ст. 14; **Праведния**, 10:6,11; **Справедливост**, 11:3,6; **Нечестивия**, 11:7; **Жена**, 11:16; **Праведните**, 12:5; **Нечестивите**, 12:6; **Говор**, 13:2; **Зло**, 24:1,2; **Говор**, 26:24; **Управление**, 28:15.

Наследство

*13:22 Добрият оставя наследство на внуците си,
А богатството на грешния се запазва за праведния.

⇒ Вж. още, **Слуга**, 17:2; **Жена**, 19:14; **Праведните**, 28:10.

Непорочност

*10:9 Който ходи непорочно, ходи безопасно,
А който изкривява пътищата си ще се познае.

*10:29 Пътят Господен е крепост за непорочния
И съсипване за ония, които вършат беззаконие.

*11:5 Правдата на непорочния ще оправя пътя му,
А нечестивият ще падне чрез своето нечестие.

*29:10 Кръвопийци мъже мразят непорочния,
Но праведните се грижат за живота му.

⇒ Вж. още, **Син**, 2:20,21; **Разврат**, 11:20; **Правда**, 13:6;
Бедност, 19:1; **Чада**, 20:7; **Бедност**, 28:6; **Праведните**, 28:10;
Възмездие, 28:18.

Нечестивия

*10:25 Както отминава вихрушката, така и
нечестивият изчезва; А праведният има вечна основа.

*11:7 Когато умира нечестивият,жданото от него
загива; така загива надеждата на насилниците.

*11:18 Нечестивият придобива измамлива печалба,
А който сее правда има сигурна награда.

*11:21 Даже ръка с ръка да се съедини, пак
нечестивият няма да остане ненаказан, а потомството
на праведните ще се избави.

*12:12 Нечестивият търси такава корист, каквато
вземат злите, А коренът на праведния дава плод.

*14:32 Нечестивият е смазан във време на бедствието
си, а праведният и в смъртта си има упование.

*15:9 Пътят на нечестивия е мерзост Господу,
Но Той обича този, който следва правдата.

*18:3 С идването на нечестивия идва и презрение,
И с подлостта идва и позор.

*21:10 Душата на нечестивия желае зло,
Ближният му не намира благоволение пред очите му.

*21:18 Нечестивият ще бъде откуп за праведния,
И коварният наместо праведните.

⇒ Вж. още, **Син**, 3:33; 5:21,22; **Присмивател**, 9:7; **Праведния**,
10:16; **Страх**, 10:24; **Непорочност**, 11:5; **Праведния**, 11:8,31;
13:5; 15:6; **Господ**, 16:4; **Справедливост**, 17:15,23; 18:5; 21:12;
24:23,24; **Праведния**, 25:26; 29:2,7.

Нечестивите

*12:6 Думите на нечестивите са засада за кръвопролитие; А устата на праведните ще ги избавят.

*12:7 Нечестивите се съсипват и няма ги,
А домът на праведните ще стои.

*14:11 Къщата на нечестивите ще се събори,
Но шатърът на праведните ще благоденствува.

*15:8 Жертвата на нечестивите е мерзост Господу,
А молитвата на праведните е приятна Нему.

*21:7 Грабителството на нечестивите ще ги отвлече,
Защото отказват да вършат това, което е право.

*21:27 Жертвата на нечестивите е мерзост, -
Колко повече, когато я принасят за нечестива цел!

*24:19 Не се раздражай, поради злодейците,
Нито завиждай на нечестивите,

24:20 Защото злите не ще имат бъдеще;
Светилникът на нечестивите ще изгасне.

*28:1 Нечестивите бягат без да ги гони някой,
А праведните са смели като млад лъв.

*28:28 Когато се възвишат нечестивите, хората се крият, но когато те загиват, праведните се умножават.

⇒ Вж. още, **Син**, 2:21,22; 3:25, от ст. 21; 4:14; 4:19, от ст. 14; **Праведния**, 10:3,6,7,11,20; **С. от Г.**, 10:27; **Праведните**, 10:28; **Праведния**, 10:30,32; **Праведните**, 11:10,11,23; 12:5; **Праведния**, 12:10,21,26; **Праведните**, 13:9; **Праведния**, 13:25; 14:19; **Говор**, 15:28; **Господ**, 15:29; **Справедливост**, 19:28; **Цар**, 20:26; **Гордост**, 21:4; **Справедливост**, 21:12; **Праведния**, 24:15,16; **Цар**, 25:4,5; **Беззаконие**, 28:4; **Праведните**, 28:12; **Управление**, 29:16; **Праведните**, 29:27.

Одумник

*11:13 Одумникът обхожда и открива тайните,
А верният духом потайва работата.

*20:19 Одумникът обхожда и открива тайни, затова не се събирай с онзи, който отваря широко устните си.

Око

*10:10 Който намигва с око докарва скръб,
А безумен бърбрица пада.

*30:17 Окото, което се присмива на баща си, и презира покорност към майка си, гарвани от долината ще го изкълват, и орлови пилци ще го изядат.

⇒ Вж. още, **Господ**, 20:12; **Гордост**, 21:4; **Щедрост**, 22:9; **Ядене**, 23:6; **Богатство**, 28:22.

Оскърбление

*18:19 Брат онеправдан е по-недостъпен от укрепен град, И разногласията им са като лостове на крепост.

*25:20 Както един, който съблича дрехата си в студено време, и както оцет на сода, така и оня, който пее песни на оскърбено сърце.

⇒ Вж. още, **Безумния**, 12:16; **Говор**, 15:1; **Алкохол**, 31:6, от ст. 4.

Очакване

*13:12 Отлагано ожидане изнемощява сърцето,
А постигнатото желание е дърво на живот.

*19:2 Наистина ожидане без разсъдък не е добро,
И който бърза с нозете си, сбърква пътя си.

Подарък

*17:8 Подаръкът е като скъпоценен камък в очите на притежателя му; Дето и да бъде обърнат той се показва изящен.

*18:16 Подаръкът, който дава човек, отваря място за него, и го привежда пред големците.

*21:14 Тайният подарък укротява ярост,
И подаръкът в пазуха укротява силен гняв.

*25:14 Който лъжливо се хвали за подаръци що дава,
Прилича на облаци и вятър без дъжд.

⇒ Вж. още, **Син**, 6:35, от ст. 32; **Алчност**, 15:27;
Справедливост, 17:23; **Щедрост**, 19:6; **Цар**, 29:4.

Поколение

*30:11 Има поколение, което кълне баща си, и не
благославя майка си.

30:12 Има поколение, което е чисто пред своите си
очи, обаче не е измито от нечистотата си.

30:13 Има поколение - колко високо са очите им,
И колко са надигнати клепачите им!

30:14 Има поколение, чиито зъби са мечове, и
челюстните му зъби ножове, за да изпояжда от
земята сиромасите, и немотните сред човеците.

Покорство

*19:16 Който пази заповедта пази душата си,
А който немари пътищата си ще загине.

⇒ Вж. още, **Око**, 30:17.

Поръчителство

*11:15 Който поръчителствува за чужд човек, зле ще
пострада, а който мрази поръчителството е в
безопасност.

*17:18 Човек без разум дава ръка, и става поръчител
на ближния си.

*20:16 Вземи дрехата на този, който поръчителствува
за чужд. Да! вземи залог от онзи, който
поръчителствува за чужди хора.

*22:26 Не бъди от тия, които дават ръка
От тия, които стават поръчители за дългове,

22:27 Ако нямаш с какво да платиш,
Защо да вземат постелката ти изпод тебе?

*27:13 Вземи дрехата на този, който поръчителствува за чужд; Да! Вземи залог от онзи, който поръчителствува за чужда жена.
⇒ Вж. **Син**, 6:1.

Поука

*23:12 Предай сърцето си на поука, и ушите си към думи на знание.
⇒ Вж. още, **Притчи**, 1:2,3, от ст. 1; **С. от Г.**, 1:7; **Син**, 1:8; 3:1; **Чада**, 4:1; **Син**, 4:13; 5:12, от ст. 8; 5:22,23; 7:1,2; **Мъдрост**, 8:10, от ст. 1; 8:32,33; 13:1,14; **Бедност**, 13:18; **Безумния**, 15:5; **Изобличение**, 15:32; **Съвет**, 19:20; **Лъжа**, 21:28; **Син**, 23:23; **Мързел**, 24:32, от ст. 30.

Похвала

*12:8 Човек бива похвален според разума си,
А опакият в сърце ще бъде поругаван.
*27:1 Недей се хвали с утрешния ден,
Защото не знаеш какво ще роди денят.
*27:2 Нека те хвали друг, а не твоите уста, -
Чужд, а не твоите устни.
*27:21 Горнилото е за пречистване среброто и пещта
за златото. А човек се изпитва чрез онова, с което се хвали.
⇒ Вж. още, **Търговия**, 20:14; **Подарък**, 25:14; **Беззаконие**, 28:4; **Жена**, 31:28,30,31, от ст. 10.

Правда

*11:19 Който е утвърден в правдата, ще стигне живот, А който се стреми към злото съдействува за своята смърт.
*12:28 В пътя на правдата има живот,
И в пътеката ѝ няма смърт.
*13:6 Правдата пази ходещия непорочно,
А нечестието съсипва грешния.

*14:34 Правдата възвишава народ,
А грехът е позор за племената.

*16:8 По-добре малко с правда,
Нежели големи доходи с неправда,

*21:21 Който следва правда и милост,
Намира живот, правда и чест.

⇒ Вж. още, **Притчи**, 1:3, от ст. 1; **Син**, 2:9, от ст. 3; **Мъдрост**, 8:15, от ст. 12; 8:18,20, от ст. 12; **Богатство**, 10:2; 11:4; **Непорочност**, 11:5; **Справедливост**, 11:6; **Нечестивия**, 11:18; **Истина**, 12:17; **Нечестивия**, 15:9; **Цар**, 16:12; **Старост**, 16:31; **Справедливост**, 21:3; **Цар**, 25:4,5.

Праведния

*10:3 Господ не ще остави да гладува душата на праведния; Но отхвърля злобното желание на нечестивите.

*10:6 Благословения почиват на главата на праведния; Но устата на нечестивите покриват насилство.

*10:7 Паметта на праведния е благословена,
А името на нечестивите ще изгние.

*10:11 Устата на праведния са извор на живот,
А устата на нечестивите покриват насилие.

*10:16 Заплатата на праведния е за живот.
А благоуспяването на нечестивия е за грях.

*10:20 Езикът на праведния е избрано сребро;
Сърцето на нечестивите малко струва.

*10:21 Устните на праведния хранят мнозина;
А безумните умират от нямаване разум.

*10:30 Праведният никога няма да се поклати,
А нечестивите няма да населят земята,

*10:31 Из устата на праведния блика мъдрост,
А лъжливият език ще се отреже.

*10:32 Устните на праведния знаят приятното за слушане; А устата на нечестивите говорят извратеното.

*11:8 Праведният се отървава от беда;
А вместо него изпада в нея нечестивият.
*11:30 Плодът на праведния е дърво на живот;
И който е мъдър придобива души.
*11:31 Ето, и на праведния се въздава на земята, -
Колко повече на нечестивия и на грешния!
*12:10 Праведният се грижи за живота на добитъка
си, а благостите на нечестивите са немилостиви.
*12:21 Никаква пакост няма да се случи на
праведния, а нечестивите ще се изпълнят със
злостастие.
*12:26 Праведният води ближния си, а пътят на
нечестивите въвежда самите тях в заблуждение.
*13:5 Праведният мрази лъжата,
А нечестивият постъпва подло и срамно.
*13:25 Праведният яде до насищане на душата си,
А коремът на нечестивите не ще се задоволи.
*14:19 Злите се кланят пред добрите,
И нечестивите при портите на праведния.
*15:6 В дома на праведния има голямо изобилие,
А в доходите на нечестивия има загриженост.
*18:10 Името Господно е яка кула;
Праведният прибягва в нея и е поставен на високо.
*21:15 Радост е на праведния да върши правосъдие,
А измъчване е за ония, които вършат беззаконие.
*21:29 Нечестив човек прави дръзко лицето си,
А праведният оправя пътищата си.
*24:15 Не поставяй засада, о нечестиви човече,
против жилището на праведния, не разваляй мястото
му за почивка.
*24:16 Защото праведният ако седем пъти пада, пак
става, докато нечестивите се препъват в злото.
*25:26 Праведният, който отстъпва пред нечестивия,
Е като мътен извор и развален източник.

*29:7 Праведният внимава в съдбата на бедните;

Нечестивият няма даже разум, за да я узнае.

⇒ Вж. още, **Присмивател**, 9:8,9; **Нечестивия**, 10:25; 12:12; **Говор**, 12:13; **Наследство**, 13:22; **Нечестивия**, 14:32; **Говор**, 15:28; **Справедливост**, 17:15,26; 18:5; **Нечестивия**, 21:18; **Мързел**, 21:25,26; **Син**, 23:24; **Беззаконие**, 29:6.

Праведните

*10:28 Надеждата на праведните е радост,

А очакването на нечестивите е напразно.

*11:10 Когато благоденствуват праведните, градът се весели; И когато погиват нечестивите става тържество.

11:11 Чрез благословието върху праведните градът се въздига, А чрез устата на нечестивите се съсипва.

*11:23 Желаното от праведните е само добро,

А очаканото от нечестивите е надменност.

*12:5 Мислите на праведните са справедливи,

А намеренията на нечестивите са коварство.

*13:9 Виделото на праведните е весело,

А светилникът на нечестивите ще изгасне.

*28:10 Който заблуждава праведните в лош път,

Той сам ще падне в своята яма, а непорочните ще наследят добрини.

*28:12 Когато тържествуват праведните има голяма слава, а когато се издигнат нечестивите човек се крие.

*29:27 Несправедлив човек е мерзост за праведните;

И който ходи в прав път е мерзост за нечестивите.

⇒ Вж. още, **Син**, 2:6,7; 2:20, от ст. 10; 3:32,33, от ст. 31; 4:18, от ст. 14; **Страх**, 10:24; **Говор**, 11:9; **Нечестивия**, 11:21; **Богатство**, 11:28; **Беззаконие**, 12:3; **Нечестивите**, 12:6,7; **Зло**, 13:21; **Безумните**, 14:9; **Нечестивите**, 14:11; 15:8; **Мързел**, 15:19; **Господ**, 15:29; **Говор**, 16:13; **Зло**, 16:17; **Нечестивия**, 21:18; **Нечестивите**, 28:1,28; **Непорочност**, 29:10; **Управление**, 29:16.

Прелюбодейство

*30:18 Три неща има, които са непостижими за мене,
- Дори четири, които не разбирам:

30:19 Следите на орел по въздуха,

Следите на змия върху канара,

Следите на кораб всред морето,

И следите на мъж при девица.

30:20 Такъв е пътят и на жена прелюбодейка -

Яде, бърше си устата и казва: Не съм извършила
беззаконие.

⇒ Вж. още, **Син**, 5:3-5; 6:26,32 от ст. 24; 7:5-27; **Жена**, 9:13-18.

Примирение

*16:7 Когато са угодни на Господа пътищата на
човека, Той примирява с него и неприятелите му.

Присмивател

*9:7 Който поправя присмивателя навлича на себе си
срам; И който изобличава нечестивия лепва на себе
си петно.

9:8 Не изобличавай присмивателя, да не би да те
намрази. Изобличавай мъдрия и той ще те обикне.

9:9 Давай наставление на мъдрия и той ще стане по-
мъдър; Учи праведния и ще стане по-учен.

9:10 Страх от Господа е начало на мъдростта;

И познаването на Светия е разум.

*14:6 Присмивателят търси мъдрост и не я намира,
А за разумният учението е лесно.

*15:12 Присмивателят не обича изобличителя си,
Нито ще отива при мъдрите.

*17:5 Който се присмива на сиромаша, нанася позор
на Създателя му, и който се радва на бедствия, няма
да остане ненаказан.

*19:25 Ако биеш присмивателя, простият ще стане внимателен; И ако изобличиш благоразумния, той ще придобие знание.

*21:11 Когато се накаже присмивателя, простият става по-мъдър, и когато се поучава мъдрия, той придобива знание.

*22:10 Изпъди присмивателя и препирнята ще се махне, и свадата и позорът ще престанат.

*29:8 Присмивателите запалят града,

Но мъдрите усмиряват гнева.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 1:22; 1:26, от ст. 24; **Син**, 3:34; **Мъдрост**, 9:12; 13:1; **Безумните**, 14:9; **Справедливост**, 19:28; **Наказание**, 19:29; **Алкохол**, 20:1; **Гордост**, 21:24; **Зло**, 24:8,9; **Око**, 30:17.

Притчи

*1:1 Притчи на Давидовия син Соломон, Израилев цар,

1:2 Записани за да познае някой мъдрост и поука,

За да разбере благоразумни думи,

1:3 За да приеме поука за мъдро постъпване,

В правда, съдба и справедливост,

1:4 За да се даде остроумие на простите,

Знание и разсъждение на младежа,

1:5 За да слуша мъдрият и да стане по-мъдър

И за да достигне разумният здрави начала,

1:6 За да се разбират притча и иносказание,

Изреченията на мъдрите и гатанките им.

*25:1 И тия са Соломонови притчи, които събраха човеците на Юдовия цар Езекия.

⇒ Вж. още, **Син**, 10:1; **Безумния**, 26:7; **Безумните**, 26:9.

Приятелство

*14:20 Сиромасът е мразен даже от ближния си,

А на богатия приятелите са много.

*16:28 Опак човек сее раздори,
И шепотникът разделя най-близки приятели.

*17:9 Който покрива престъпление търси любов,
А който многодумствува за работата разделя най-близки приятели.

*17:17 Приятел обича всякога, и е роден, като брат за във време на нужда.

*18:24 Човек, който има много приятели намира в това погубването си; Но има приятел, който се държи по-близко и от брат.

*19:4 Богатството притуря много приятели,
А сиромашт бива оставен от приятеля си.

*19:7 Всичките братя на сиромаша го мразят, - Колко повече отбягват от него приятелите му! - Той тича след тях с умолителни думи, но тях ги няма.

*22:11 Който обича чистота в сърцето, и има благодатни устни, царят ще му бъде приятел.

*22:24 Не завързвай приятелство с ядовит човек,
И не ходи с гневлив човек.

22:25 Да не би да научиш пътищата му,
И да приготвиш примка за душата си.

*27:6 Удари от приятел са искрени,
А целувки от неприятел - изобилни.

*27:9 Както благоуханните масла и каденията веселят сърцето, Така - и сладостта на сърдечния съвет на приятел.

*27:10 Не оставяй своя приятел нито приятеля на баща си. И не влизай в къщата на брата си, в деня на злосъщия си. По-добре близък съсед, отколкото далечен брат.

*27:17 Желязо оstri желязо; Така и човек оstri лицето си срещу приятеля си.

⇒ Вж. още, **Щедрост**, 19:6.

Проклятие

*11:26 Който задържа жито ще бъде проклинат от народа, а който продава, благословение ще почива на главата му.

*26:2 Както врабче в скитането си, както ластовица в летенето си, така и проклетия не постига без причина.

⇒ Вж. още, **Син**, 3:33; **Справедливост**, 24:23,24; **Ближния**, 27:14; **Бедност**, 28:27; **Кражба**, 29:24; **Слуга**, 30:10; **Поколение**, 30:11.

Път

*14:12 Има път, който се вижда прав на човека,
Но краят му е пътища към смърт.

*16:25 Има път, който се вижда прав на човека.
Но краят му е пътища към смърт,

*20:24 Стъпките на човека се оправят от Господа;
Как, прочее, би познал човек пътя си?

*21:2 Всичките пътища на човека са прави в неговите
очи, но Господ претегля сърцата.

*21:16 Човек, който се отбие от пътя на разума,
Ще стигне в събранието на мъртвите.

*22:5 Тръни и примки има по пътя на опакия,
Който пази душата си се отдалечава от тях.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 1:31, от ст. 29; **Син**, 2:9, от ст. 3; 6:23, от ст. 20; 7:19,27, от ст. 5; **Мъдрост**, 8:12,13; **Безумния**, 15:21; **Насилие**, 16:29; **Кавга**, 17:14; **Дете**, 22:6; **Праведните**, 28:10; 29:27.

Радост

*14:10 Сърцето познава своята си горест
И чужд не участва в неговата радост.

*14:13 Даже и сред смеха сърцето си има болката,
И краят на веселието е тегота.

*15:13 Весело сърце прави засмяно лице,
А от скръбта на сърцето духът се съкрушава.

*15:15 За наскърбения всичките дни са зли, а оня, който е с весело сърце, има всегашно пируване.

*15:30 Светъл поглед весели сърцето,
И добри вести угояват костите.

*17:22 Веселото сърце е благотворно лекарство,
А унилият дух изсушава костите.

*24:17 Не се радвай, когато падне неприятелят ти, и да се не весели сърцето ти, когато се подхлъзне той.

24:18 Да не би да съгледа Господ, и това да Му се види зло, И Той да оттегли гнева Си от него.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 8:30,31, от ст. 22; **Праведните**, 10:28; 11:10; **Зло**, 12:20; **Смирение**, 12:25; **Праведните**, 13:9; **Мъдрост**, 15:20; **Безумния**, 15:21; **Говор**, 15:23; **Присмивател**, 17:5; **Чада**, 17:21; **Праведния**, 21:15; **Син**, 23:15,16,24,25; **Приятелство**, 27:9; **Син**, 27:11; **Праведните**, 29:2; **Мъдрост**, 29:3; **Беззаконие**, 29:6; **Жена**, 31:25, от ст. 10.

Разврат

*11:20 Развратените в сърце са мерзост Господу;
А непорочните в пътя си са угодни Нему.

*14:14 Развратният по сърце ще се насити от своите пътища, а добрият човек ще се насити от себе си.

*21:8 Пътят на развратния човек е твърде крив,
А делото на чистия е право.

⇒ Вж. още, **Праведния**, 10:32; **Справедливост**, 11:3; **Говор**, 15:4; **Насилие**, 16:30; **Говор**, 17:20; **Бедност**, 19:1; **Алкохол**, 23:33, от ст. 31.

Разум

*16:22 Разумът е извор на живот за притежателя му,
А глупостта на безумните е наказанието им.

⇒ Вж. още, **Син**, 2:1-3; 2:6, от ст. 5; 3:5; **Мъдрост**, 3:13; 3:19, от ст. 13; **Чада**, 4:1; 4:5,7, от ст. 3; **Син**, 5:1; 7:4, от ст. 1; **Мъдрост**, 8:1; 8:14, от ст. 12; 9:6, от ст. 1; **Присмивател**, 9:10, от ст. 8; **Праведния**, 10:21; **Похвала**, 12:8; **Труд**, 12:11; **Благодат**, 13:15; **Изобличение**, 15:32; **Мъдрост**, 16:16; **Поръчителство**, 17:18; **Егоизъм**, 18:1; **Благоразумие**, 18:15;

Път, 21:16; **Господ**, 21:30; **Син**, 23:23; **Мъдрост**, 24:3;
Управление, 28:16; **Праведния**, 29:7; **Бог**, 30:1,2.

Разумния

*15:14 Сърцето на разумния търси знание,
А устата на безумните се хранят с глупост.

*15:24 За разумния пътят на живота върви нагоре,
За да се отклони от ада долу.

⇒ Вж. още, **Притчи**, 1:5, от ст. 1; **Мъдрост**, 8:8,9; 10:13;
Безумния, 10:23; **Присмивател**, 14:6; **Мъдрост**, 14:33; **Цар**,
14:35; **Мъдрост**, 17:24; **Богатство**, 28:11.

Сила

*21:22 Мъдрият превзема с пристъп града на
мощните, и събаря силата, на която те уповават.

*24:10 Ако покажеш малодушие в усилно време,
Силата ти е малка.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 8:14, от ст. 12; **Изобилие**, 14:4; **Старост**,
20:29; **Мъдрост**, 24:5; **Лемуил**, 31:3, от ст. 1; **Жена**, 31:17,25,
от ст. 10.

Син

*1:8 Сине мой, слушай поуката на баща си,
И не отхвърляй наставлението на майка си,

1:9 Защото те ще бъдат благодатен венец за главата
ти, И огърлица около шията ти.

*1:10 Сине мой, ако грешните те прилъгват,
Да се не согласиш.

1:11 Ако рекат: Ела с нас,
Нека поставим засада за кръвопролитие.

Нека причакаме без причина невинния,

1:12 Както ада нека ги погълнем живи,

Даже съвършените, като ония, които слизат в рова,

1:13 Ще намерим всякакъв скъпоценен имот,

Ще напълним къщите си с користи,

1:14 Ще хвърлиш жребieto си като един от нас,

Една кесия ще имаме всички;

1:15 Сине мой, не ходи на пътя с тях,
Въздържай ногата си от пътеката им,
1:16 Защото техните нозе тичат към злото,
И бързат да проливат кръв.
1:17 Защото напразно се простира мрежа
Пред очите на каква да било птица.
1:18 И тия поставят засада против своята си кръв,
Причакват собствения си живот.
1:19 Такива са пътищата на всеки сребролюбец:
Сребролюбието отнема живота на завладените от
него.
*2:1 Сине мой, ако приемеш думите ми,
И запазиш заповедите ми при себе си,
2:2 Така щото да приклониш ухото си към мъдростта.
И да предадеш сърцето си към разума,
2:3 Ако призовеш благоразумието,
И издигнеш гласа си към разума,
2:4 Ако го потърсиш като сребро,
И го подириш като скрити съкровища,
2:5 Тогава ще разбереш страха от Господа,
И ще намериш познанието за Бога.
2:6 Защото Господ дава мъдрост,
из устата Му излизат знание и разум.
2:7 Той запазва истинска мъдрост за праведните,
Щит е за ходещите в незлобие,
2:8 За да защитава пътищата на правосъдието,
И да пази пътя на светиите Си.
2:9 Тогава ще разбереш правда, правосъдие,
Правдивост, да! и всеки добър път.
2:10 Защото мъдрост ще влезе в сърцето ти,
Знание ще услажда душата ти,
2:11 Разсъждение ще те пази,
Благоразумие ще те закриля,
2:12 За да те избави от пътя на злото.
От човека, който говори опako, -

2:13 От ония, които остават пътищата на правотата,
За да ходят по пътищата на тъмнината, -
2:14 На които прави удоволствие да вършат зло,
И се радват на извратеността на злите, -
2:15 Чиито пътища са криви
И пътеките им опаки, -
2:16 За да те избави от чужда жена,
От чужда, която ласкае с думите си,
2:17 (Която е оставила другаря на младостта си,
И е забравила завета на своя Бог,
2:18 Защото домът ѝ води надолу към смъртта,
И пътеките ѝ към мъртвите;
2:19 Никой от ония, които влизат при нея,
не се връща, Нито стига пътищата на живота,) -
2:20 За да ходиш ти в пътя на добрите,
И да пазиш пътеките на праведните.
2:21 Защото правдивите ще населят земята,
И непорочните ще останат в нея,
2:22 А нечестивите ще се отсекаат от земята,
И коварните ще се изкоренят от нея.
*3:1 Сине мой, не забравяй поуката ми,
И сърцето ти нека пази заповедите ми,
3:2 Защото дългоденствие, години от живот
И мир ще ти притурят те.
3:3 Благост и вяност нека не те оставят;
Вържи ги около шията си,
Начертай ги на плочата на сърцето си.
3:4 Така ще намериш благоволение и добро име
Пред Бога и човеците.
3:5 Уповавай на Господа от все сърце,
И не се облягай на своя разум.
3:6 Във всичките си пътища признавай Него,
И Той ще оправя пътеките ти.
3:7 Не мисли себе си за мъдър;
Бой се от Господа, и отклонявай се от зло;

3:8 Това ще бъде здраве за тялото ти
И влага за костите ти.
3:9 Почитай Господа от имота си
И от първаците на всичкия доход.
3:10 Така ще се изпълнят житниците ти с изобилие,
И линовете ти ще се преливат с ново вино.
*3:11 Сине мой, не презирай наказанието от Господа,
И да ти не дотегва, когато Той те изобличава,
3:12 Защото Господ изобличава оня, когото люби,
Както и бащата сина, който му е мил.
*3:21 Сине мой, тия неща³ да се не отдалечават от
очите ти; Пази здравомислие и разсъдителност,
3:22 Така те ще бъдат живот на душата ти
И украшение на шията ти.
3:23 Тогава ще ходиш безопасно по пътя си,
И ногата ти не ще се спъне.
3:24 Когато лягаш не ще се страхуваш;
Да! ще лягаш и сънят ти ще бъде сладък.
3:25 Не ще се боиш от внезапен страх,
Нито от бурята, когато нападне нечестивите,
3:26 Защото Господ ще бъде твое упование,
И ще опази ногата ти да се не хване.
3:27 Не въздържай доброто от ония, на които се
дължи, Когато ти дава ръка да им го направиш.
3:28 Не казвай на ближния си: Иди върни се пак,
И ще ти дам утре, Когато имаш при себе си това,
което му се пада.
3:29 Не измисляй зло против ближния си,
Който с увереност живее при тебе.
3:30 Не се карай с някого без причина
Като не ти е направил зло.
3:31 Не завиждай на насилник човек,
И не избирай ни един от пътищата му,
3:32 Защото Господ се гнуса от опакия,

³ Вж. по-горе 3:1-12, и **Мъдрост**, 3:13-20

Но интимно общува с праведните.
3:33 Проклетия от Господа има в дома на нечестивия;
А Той благославя жилището на праведните.
3:34 Наистина Той се присмива на присмивачите,
А на смирените дава благодат.
3:35 Мъдрите ще наследят слава,
А безумните ще отнесат срам.
*4:10 Слушай, сине мой, и приеми думите ми,
И годините на живота ти ще се умножат.
4:11 Наставлявал съм те в пътя на мъдростта,
Водил съм те по прави пътеки.
4:12 Когато ходиш стъпките ти не ще бъдат стеснени;
И когато тичаш, няма да се спънеш.
4:13 Хвани се здраво за поуката, недей я оставя;
Пази я, понеже тя е животът ти.
4:14 Не влизай в пътеката на нечестивите,
И не ходи по пътя на лошите.
4:15 Отбягвай от него, не минавай край него.
Отклони се от него и замини.
4:16 Защото те не заспиват, ако не сторят зло,
И сын ги не хваща, ако не спънат някого.
4:17 Понеже ядат хляб на нечестие,
И пият вино на насилство.
4:18 Но пътя на праведните е като виделото на
разсъмване, Кое то се развиелява, догдето стане
съвършен ден.
4:19 Пътят на нечестивите е като тъмнина;
Не знаят от що се спъват.
*4:20 Сине мой, внимавай на думите ми,
Приклони ухото си към беседите ми.
4:21 Да се не отдалечат от очите ти.
Пази ги дълбоко в сърцето си;
4:22 Защото те са живот за тия, които ги намират,
И здраве за цялата им снага.

4:23 Повече от всичко друго що пазиш, пази сърцето си, Защото от него са изворите на живота.
4:24 Отмахни от себе си опърничави уста,
И отдалечи от себе си развратени устни.
4:25 Очите ти нека гледат право напред,
И клепачите ти нека бъдат оправени право пред тебе.
4:26 Обмисляй внимателно пътеката на нозете си,
И всичките ти пътища нека бъдат добре уредени.
4:27 Не се отбивай ни на дясно ни на ляво;
Отклони ногата си от зло.
*5:1 Сине мой, внимавай в мъдростта ми.
Приклони ухото си към разума ми,
5:2 За да опазиш разсъдливост,
И устните ти да пазят знание.
5:3 Защото от устните на чуждата жена капе мед,
И устата ѝ са по-меки от дървено масло;
5:4 Но сетнините ѝ са горчиви като пелин,
Остри като изострен от двете страни меч.
5:5 Нозете ѝ слизат в смърт,
Стъпките ѝ стигат до ада,
5:6 Тъй че тя никога не намира пътя на живота;
Нейните пътеки са непостоянни, и тя не знае на къде водят.
5:7 Прочее, чада, слушайте мене,
И не отстъпвайте от думите на устата ми.
5:8 Отдалечи пътя си от нея.
И не се приближавай до вратата на къщата ѝ,
5:9 Да не би да дадеш жизнеността си на други.
И годините си на немилостивите; -
5:10 Да не би да се наситят чужди от имота ти,
И трудовете ти да отидат в чужд дом;
5:11 А ти да охкаш в сетнините си,
Когато месата ти и тялото ти се изнурят,
5:12 И да казваш: Как можах да намразя поуката,
И сърцето ми да презре изобличението,

5:13 И аз да не послушам гласа на учителите си,
Нито да приклоня ухото си към наставниците си!
5:14 Малко остана да изпадна във всяко зло
Всред събранието и множеството.
5:15 Пий вода от своята си щерна,
И оная, която извира от твоя кладенец.
5:16 Вън ли да се изливат изворите ти,
И водни потоци по улиците?
5:17 Нека бъдат само на тебе,
А не и на чужди заедно с тебе.
5:18 Да бъде благословен твоят извор,
И весели се с жената на младостта си.
5:19 Тя да ти бъде като любезна кошута и мила
сърна; Нейните гърди да те задоволяват във всяко
време; И възхищавай се винаги от нейната любов.
5:20 Понеже, сине мой, защо да се възхищаваш от
чужда жена, И да прегръщаш обятията на чужда
жена?
5:21 Защото пътищата на човека са пред очите на
Господа, И Той внимателно измерва всичките му
пътеки.
5:22 Нечестивият ще бъде хванат от собствените си
беззакония, И с възетата на своя грях ще бъде
държан.
5:23 Той ще умре от своето отказване от поука;
И от голямото си безумие ще се заблуди.
*6:1 Сине мой, ако си станал поръчител за ближния
си, Или си дал ръка за някой чужд,
6:2 Ти си се впримчил с думите на устата си,
Хванат си с думите на устата си.
6:3 Затова, сине мой, направи това и отърви се,
Тъй като си паднал в ръцете на ближния си, -
Иди, припадни и моли настоятелно ближния си.
6:4 Не давай сън на очите си,
Нито дрямка на клепачите си,

6:5 Догдето не се отървеш, като сърна от ръката на
ловеца, И като птица от ръката на птицоловец.
6:6 Иди при мравката, о ленивецо,
Размишлявай за постъпките ѝ и стани мъдър, -
6:7 Която, макар че няма началник,
Надзирател, или управител,
6:8 Приготвя си храната лете,
Събира яденето си в жетва.
6:9 До кога ще спиш ленивецо?
Кога ще станеш от съня си?
6:10 Още малко спане, малко дрямка,
Малко сгъване на ръце за сън,
6:11 Така ще дойде сиромашия върху тебе,
като разбойник, И немотия, като въоръжен мъж.
*6:20 Сине, мой, пази заповедта на баща си,
И не отстъпвай от наставлението на майка си,
6:21 Вържи ги за винаги за сърцето си,
Увий ги около шията си.
6:22 Когато ходиш наставлението ще те води,
Когато спиш, ще те пази;
Когато се събудиш ще се разговаря с тебе.
6:23 Защото заповедта им е светилник,
И наставлението им е светлина,
И поучителните им изобличения са път към живот.
6:24 За да те пазят от лоша жена,
От ласкателния език на чужда жена.
6:25 Да не пожелаеш хубостта ѝ в сърцето си;
Да не те улови с клепачите си;
6:26 Защото поради блудница човек изпада в нужда
за парче хляб; А прелюбодейката лови скъпоценната
душа.
6:27 Може ли някой да тури огън в пазухата си,
И дрехите му да не изгорят?
6:28 Може ли някой да ходи по разпалени въглища,
И нозете му да се не опекат?

6:29 Така е с оня, който влиза при жената на ближния си; Който се допре до нея не ще остане ненаказан.

6:30 Дори крадецът не се пропуска ненаказан, Даже ако краде да насити душата си, когато е гладен;

6:31 И ако се хване, той трябва да възвърне седмкратно, Трябва да даде целия имот на къщата си.

6:32 Оня, който прелюбодействува с жена е безумен. Който прави това би погубил душата си.

6:33 Биене и позор ще намери, И срамът му няма да се изличи.

6:34 Защото ревнуването на мъжа е една ярост; И той няма да пожали в деня на възмездието;

6:35 Не ще иска да знае за никакъв откуп, Нито ще се умилистави, ако и да му дадеш много подаръци.

*7:1 Сине мой, пази думите ми, И запазвай заповедите ми при себе си.

7:2 Пази заповедите ми и ще живееш - И поуката ми, като зеницата на очите си.

7:3 Вържи ги за пръстите си, Начертай ги на плочата на сърцето си,

7:4 Кажи на мъдростта: Сестра ми си; И наречи разума сродник,

7:5 За да те пазят от чужда жена, От чужда жена, която ласкае с думите си.

7:6 Понеже, като погледвах през решетките На прозореца на къщата си,

7:7 Видях между безумните, Съгледах между младежите, Един млад, безумен човек.

7:8 Който минаваше по улицата близо до ъгъла ѝ, И отиваше по пътя към къщата ѝ.

7:9 Беше в дрезгавината, когато се свечери, В мрака на нощта и в тъмнината.

7:10 И посрещна го жена,
Облечена като блудница и с хитро сърце;
7:11 (Бъбрица и упорита, -
Нозете ѝ не остават в къщи
7:12 Кога по улиците, кога по площадите,
Тя причаква при всеки ъгъл);
7:13 Като го хвана, целуна го
И с безсрамно лице му каза:
7:14 Като бях задължена да принеса примирителни
жертви, Днес изпълних обреците си,
7:15 Затова излязох да те посрещна
С желание да видя лицето ти и намерих те.
7:16 Постлала съм легло с красиви покривки,
С шарени платове от египетска прежда.
7:17 Покадила съм леглото си
Със смирна, алой и канела.
7:18 Ела, нека се наситим с любов до зори.
Нека се насладим с милувки.
7:19 Защото мъжът ми не е у дома.
Замина на дълъг път;
7:20 Взе кесия с пари в ръката си,
Чак на пълнолуние ще се върне у дома.
7:21 С многото си предумки тя го прелъга,
Привлече го с ласкателството на устните си.
7:22 Изведнъж той тръгна подире ѝ,
Както отива говедо на клане,
Или както безумен в окови за наказание,
7:23 Докато стрела прониза дроба му, -
Както птица бърза към примката, без да знае,
че това е против живота ѝ.
7:24 Сега, прочее, чада, послушайте ме.
И внимавайте в думите на устата ми.
7:25 Да се не уклонява сърцето ти в пътищата ѝ,
Да се не заблудиш в пътеките ѝ;

7:26 Защото мнозина е направила да паднат ранени;
И силни са всичките убити от нея.
7:27 Домът ѝ е път към ада,
И води надолу в клетките на смъртта.
*10:1 Притчи Соломонови.
Мъдър син радва баща си.
А безумен син е тъга за майка си.
*17:25 Безумен син е тъга на баща си
И горест на тая която го е родила.
*19:13 Безумен син е бедствие за баща си,
И препирните на жена са непрестанно капене.
*19:26 Който опропастява баща си и пропъжда майка
си, той е син, който причинява срам и нанася позор.
*23:15 Сине мой, ако бъде сърцето ти мъдро,
То и на моето сърце ще е драго.
23:16 Да! сърцето ми ще се радва,
Когато устните ти изговарят правото
23:17 Сърцето ти да не завижда на грешните,
Но да пребъдва в страх от Господа цял ден,
23:18 Защото наистина има бъдеще,
И надеждата ти няма да се отсече.
23:19 Ти, сине мой, слушай и бъди мъдър,
И оправяй сърцето си в пътя,
23:20 Не бъди между винопийци,
Между невъздържани месоядци,
23:21 Защото пияницата и чревоугодникът ще
осиромашеят, И дремливостта ще облече човека с
дрипи.
23:22 Слушай баща си, който те е родил,
И не презирай майка си, когато остарее.
23:23 Купувай истината и не я продавай,
Тоже и мъдростта, поуката и разума.
23:24 Бащата на праведния ще се радва много,
И който ражда мъдро чадо ще има радост от него.

23:25 Прочее, нека се веселят твоят баща и твоята майка, И да се възхищава оная, която те е родила.

23:26 Сине мой, дай сърцето си на мене,
И очите ти нека внимават в моите пътища,

23:27 Защото блудницата е дълбока яма,
И чуждата жена е тесен ров.

23:28 Да! тя причаква като за плячка,
И умножава числото на неверните между хората.

*27:11 Сине мой, бъди мъдър и радвай сърцето ми, за
да имам що да отговарям на онзи, който ме укорява.

*28:7 Който пази закона е разумен син,
А който дружи с чревоугодниците засрамва баща си.
⇒ Вж. още, **Чада**, 4:3, от ст. 1; **Труд**, 10:5; **Мъдрост**, 13:1;
Наказание, 13:24; **Мъдрост**, 15:20; **Слуга**, 17:2; **Наказание**,
19:18; 29:17; **Слуга**, 29:21; **Бог**, 30:1; 30:4, от ст. 1.

Слово

*13:13 Който презира словото, сам на себе си вреди,
А който почита заповедта има отплата.

*16:20 Който внимава на словото ще намери добро.
И който уповава на Господа е блажен.

⇒ Вж. още, **Бог**, 30:5, от ст. 1.

Слуга

*17:2 Благоразумен слуга ще владее над син, който
докарва срам, и ще вземе дял от наследството между
братята.

*29:19 Слугата не се поправя с думи, защото, при все
че разбира, не обръща внимание.

*29:21 Ако глези някой слугата си от детинство,
Най-после той ще му стане като син.

*30:10 Не одумвай слуга пред господаря му,
Да не би да те закълне и ти да се намериш виновен.

⇒ Вж. още, **Дом**, 11:29; **Цар**, 14:35; **Безумен**, 19:10; **Богатство**,
22:7; **Беззаконие**, 30:21,22.

Смирение

*12:25 Теготата смирява човешкото сърце,

А благата дума го развеселява.

*16:19 По-добре да е някой със смирен дух между кротките, Нежели да дели користи с горделивите.

⇒ Вж. още, **Син**, 3:34; **Гордост**, 11:2; **С. от Г.**, 15:33; **Гордост**, 18:12; **С. от Г.**, 22:4; **Гордост**, 29:23.

Справедливост

*11:1 Неточни везни са мерзост Господу;

А точни грамове са угодни Нему.

*11:3 Незлобието на справедливите ще ги ръководи,

А извратеността на коварните ще ги погуби.

*11:6 Правдата на справедливите ще ги избави,

А коварните ще се хванат в злобата си.

*16:11 Вярната теглилка и везни са от Господа,

Всичките грамове в торбата са Негово дело.

*17:15 Който оправдава нечестивия и който осъжда праведния. И двамата са мерзост за Господа.

*17:23 Нечестивият приема подарък изпод пазуха,

За да изкриви пътищата на правосъдието.

*17:26 Не е добре да се глобява праведния,

Нито да се бие благородния, за справедливостта им.

*18:5 Не е добре да се приема нечестивия,

Или да се изкривява съда на праведния.

*18:17 Който пръв защитава делото си изглежда да е прав, но съседът му идва и го изпитва.

*19:28 Лошият свидетел се присмива на правосъдието; И устата на нечестивите поглъщат беззаконие.

*20:10 Различни грамове и различни мерки,

И двете са мерзост Господу.

*20:23 Различни грамове са мерзост за Господа,

И неверните везни не са добри.

*21:3 Да върши човек правда и правосъдие

Е по-угодно за Господа от жертва.

*21:12 Справедливият Бог наблюдава дома на нечестивия, Той съсипва нечестивите до унищожение.

*24:23 И тия са изречения на мъдрите:

Лицеприятие в съд не е добро.

24:24 Който казва на нечестивия: Праведен си,

Него народи ще кълнат, него племена ще мразят;

24:25 Но които го изобличават, към тях ще се показва благоволение, и върху тях ще дойде добро благословение.

*28:5 Злите човеци не разбират правосъдие,

Но тия, които търсят Господа разбират всичко.

*31:8 Отваряй устата си за безгласния,

За делото на всички, които загиват;

31:9 Отваряй устата си, съди справедливо.

И раздавай правосъдие на сиромаша и немотния.

⇒ Вж. още, **Притчи**, 1:3, от ст. 1; **Син**, 2:8,9, от ст. 3; **Мъдрост**, 8:8, от ст. 1; 8:20, от ст. 12; **Праведните**, 12:5; **Цар**, 16:10; **Праведния**, 21:15; **Възмездие**, 22:22,23; **Цар**, 29:4,14; **Алкохол**, 31:4,5.

Старост

*16:31 Белите коси са венец на слава,

Когато се намират по пътя на правдата.

*17:6 Чада на чада са венец на старците,

И бащите са слава на чадата им.

*20:29 Славата на младите е силата им,

И украшението на старците са белите им коси.

⇒ Вж. още, **Син**, 23:22.

Страх

*10:24 Това, от което се страхува нечестивият, ще го постигне; А желанието на праведните ще се изпълни.

*29:25 Страхът от човека туря примка, а който уповава на Господа ще бъде поставен на високо.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 1:26, от 24; 1:33, от ст. 20; **Син**, 3:24,25, от ст. 21; **Жена**, 31:21, от ст. 10.

Страх от Господа

*1:7 Страх от Господа е начало на мъдростта;

Но безумните презират мъдростта и поуката.

*10:27 Страхът от Господа придава дни,

А годините на нечестивите се съкратяват.

*14:2 Който ходи в правотата си, бои се от Господа;

Но опакият в пътищата си Го презира.

*14:26 В страха от Господа има силна увереност,

И Неговите чада ще имат прибежище.

*14:27 Страхът от Господа е извор на живот,

За да се отдалечава човек от примките на смъртта,

*15:16 По-добро е малкото със страх от Господа,

Нежели много съкровища с безпокойствие.

*15:33 Страхът от Господа е възпитание в мъдрост,

И смирението предшества славата.

*16:6 С милост и вяност се отплаща за беззаконието, и чрез страх от Господа хората се отклоняват от злото.

*19:23 Страхът от Господа спомага към живот;

Който го има ще си ляга наситен и не ще срещне зло.

*22:4 Наградата на смирението и на страха от Господа е богатство, слава и живот.

*24:21 Сине мой, бой се от Господа и от царя, и не се сношавай с непостоянните,

24:22 Защото бедствие ще се издигне против тях внезапно, и кой знае какво наказание ще им се наложи и от двамата?

*28:14 Блажен оня човек, който се бои винаги,

А който закоравява сърцето си ще падне в бедствие.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 1:29, и сл.; **Син**, 2:5, от ст. 3; 3:7, от ст. 5;

Мъдрост, 8:12,13; **Присмивател**, 9:10, от ст. 8; **Мъдрост**, 14:16; **Син**, 23:17; **Жена**, 31:30, от ст. 10.

Съвет

*15:22 Дето няма съвещание намеренията се осуетяват, а в множеството на съветниците те се утвърждават.

*19:20 Слушай съвет и приемай поука,
За да станеш мъдър в сетнините си.

*19:27 Престани, сине мой, да слушаш съвети,
Които те отклоняват от мъдростта.

*20:18 Намеренията се утвърждават чрез съвещание,
Затова с мъдър съвет обяви война.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 1:25, от ст. 20; 1:29,30; 8:14, от ст. 12; 11:14; **Безумния**, 12:15; **Зло**, 12:20; **Гордост**, 13:10; **Господ**, 21:30; **Мъдрост**, 22:20, от ст. 17; 24:5,6; **Приятелство**, 27:9.

Съсед

*25:17 Рядко туряй ногата си в къщата на съседа си,
Да не би да му досадиш и той да те намрази.

⇒ Вж. още, **Справедливост**, 18:17; **Приятелство**, 27:10.

Труд

*10:5 Който събира лятно време, той е разумен син,
А който спи в жетва, той е син, който докарва срам.

*10:22 Благословието Господно обогатява;
И трудът на човека не ще притури нищо.

*12:11 Който обработва земята си ще се насити с хляб, а който следва суетни неща е без разум.

*12:24 Ръката на трудолюбивите ще властвува,
А ленивите ще бъдат подчинени.

*13:23 Земеделието на сиромасите доставя много храна, но някои погиват от липса на разсъдък.

*14:23 От всеки труд има полза,
А от бърбенето с устните само оскъдност.

*16:26 Охотата на работника работи за него,
Защото устата му го принуждават.

*18:9 Немарливият в работата си
Е брат на разсипника.

*21:5 Мислите на трудолюбивите спомагат само да има изобилие, А на всеки припрян само - оскъдност.

*22:29 Видял ли си човек трудолюбив в работата си? Той ще стои пред царе, няма да стои пред неизвестни хора.

*24:27 Нареди си работата навън, и пригответи си я на нивата, и после съгради къщата си.

*27:18 Който пази смоковницата ще яде плода ѝ, И който се грижи за господаря си ще бъде почитан.

*27:23 Внимавай да познаваш състоянието на стадата си, И грижи се за добитъка си;

27:24 Защото богатството не е вечно,

И короната не трае из род в род.

27:25 Сеното се прибира, зеленината се явява,

И планинските билки се събират.

27:26 Агнетата ти служат за облекло,

И козлите за купуване на нива.

27:27 Ще има достатъчно козе мляко за храна

На теб, на дома ти и за живеене на слугините ти.

*28:19 Който обработва земята си ще се насити с хляб, а който следва суетни неща ще го постигне сиромашия.

*29:20 Видял ли си човек прибързан в работите си? Има повече надежда за безумния, отколкото за него.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 8:30, от ст. 22; **Мързел**, 10:4; **Праведния**, 12:10; **Мързел**, 12:27; 13:4; 21:25; **Жена**, 31:13,15, от ст. 10.

Търговия

*20:14 Лошо е! лошо е! казва купувачът,

Но като си отиде, тогава се хвали.

⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 3:13,14; **Справедливост**, 11:1, **Проклятие**, 11:26; **Справедливост**, 16:11, **Безумния**, 17:16; **Справедливост**, 20:10,23; **Син**, 23:23; **Труд**, 27:26, от ст. 23; **Жена**, 31:14,16,18,24, от ст. 10.

Упование

*16:3 Възлагай делата си на Господа,

И ще се утвърдят твоите намерения.

*28:26 Който уповава на своето си сърце е безумен,

А който ходи разумно, той ще се избави.

⇒ Вж. още, **Син**, 3:5; 3:26, от ст. 21; **Богатство**, 11:28;

Нечестивия, 14:32; **Слово**, 16:20; **Сила**, 21:22; **Мъдрост**,

22:19, от ст. 17; **Кавга**, 28:25; **Страх**, 29:25; **Бог**, 30:5, от ст. 1;

Жена, 31:11, от ст. 10.

Управление

*28:2 От бунтовете на страната началниците ѝ биват
мнозина, но чрез умни и вещи човеци един неин
управител продължава дълго време.

*28:15 Като ревящ лъв и гладна мечка

Е нечестив управител над беден народ.

*28:16 О княже, лишен от разум, но велик да
насилствуваш, знай, че който мрази грабителство ще
продължи дните си.

*29:2 Когато праведните са на власт, людетe се
радват; Но когато нечестивият началствува, людетe
въздишат.

*29:12 Ако слуша управителят лъжливи думи,

То всичките му слуги стават нечестиви.

*29:16 Когато нечестивите са на власт, беззаконието
се умножава, но праведните ще видят падането им.

*29:18 Дето няма пророческо видение людетe се
разюздават, а който пази закона е блажен.

*29:26 Мнозина търсят благоволенията на
управителя, Но съдбата на човека е от Господа.

⇒ Вж. още, **Син**, 6:6,7; **Мъдрост**, 8:15,16, от ст. 12; **Цар**, 14:28;

Говор, 17:7; **Безумен**, 19:10; **Богатство**, 22:7; **Ядене**, 23:1;

Цар, 25:7; **Говор**, 25:15; **Праведните**, 29:2; **Алкохол**, 31:4;

Жена, 31:23,27, от ст. 10.

Цар

*14:28 Когато хората са многочислени, слава е за царя, а когато хората са малочислени, съсипване е за княза.

*14:35 Благоволенieto на царя е към разумния слуга, А яростта му против онзи, който докарва срам.

*16:10 Присъдата в устните на царя е боговдъхновена; Устата му няма да погрешат в съда.

*16:12 Да се върши беззаконие е мерзост на царете, Защото престолът се утвърждава с правда.

*16:15 В светенето пред лицето на царя има живот, и неговото благоволение е като облак с пролетен дъжд.

*19:12 Гневът на царя е като реване на лъв, А благоволенieto му е като роса на тревата.

*20:2 Царското заплашване е като реване на лъв; Който го дразни съгрешава против своя си живот.

*20:8 Цар, който седи на съдебен престол, Пресява всяко зло с очите си.

*20:26 Мъдрият цар пресява нечестивите, И докарва върху тях колелото на вършачката.

*20:28 Милост и вярност пазят царя, И той поддържа престола си с милост.

*21:1 Сърцето на царя е в ръката на Господа, като водни бразди; Той на където иска го обръща.

*25:2 Слава за Бога е да скрива всяко нещо, А слава е на царете да издирват работите.

*25:3 Височината на небето и дълбочината на земята, И сърцата на царете са неизследими.

*25:4 Отмахни нечистото от среброто, И ще излезе съд за златаря.

25:5 Отмахни нечестивите от царя, И престолът му ще се утвърди в правда.

*25:6 Не се надигай пред царя, И не стой на мястото на големците,

25:7 Защото по-добре е да ти кажат: Мини тук по-горе, нежели да те турят по-долу в присъствието на началника, когото са видели очите ти.

*29:4 Чрез правосъдие царят утвърждава земята си.

А който придирва подаръци я съсипва.

*29:14 Когато цар съди вярно сиромасите,

Престолът му ще бъде утвърден за винаги.

⇒ Вж. още, **Притчи**, 1:1; **Мъдрост**, 8:15, от ст. 12; **Говор**, 16:13; **Гняв**, 16:14; **Приятелство**, 22:11; **Труд**, 22:29; **С. от Г.**, 24:21; **Притчи**, 25:1; **Бог**, 30:1; **Беззаконие**, 30:21,22; **Мъдрост**, 30:27, от ст. 24; **Благородство**, 30:31, от ст. 29; **Лемуил**, 31:3, от ст. 1; **Алкохол**, 31:4, и сл.

Чада

*4:1 Послушайте, чада, бащина поука,

И внимавайте да научите разум.

4:2 Понеже ви давам добро учение,

Не оставяйте наставлението ми.

4:3 Защото и аз бях син на баща си,

Гален и безподобен на майка си,

4:4 И той ме наставляваше и ми казваше:

Нека държи сърцето ти думите ми,

Пази заповедите ми и ще живееш,

4:5 Придобий мъдрост, придобий разум; Не забравяй,
нито се отклонявай от думите на устата ми.

4:6 Не я оставяй и тя ще те пази.

Обичай я - и ще те варди.

4:7 Главното е мъдрост; затова придобивай мъдрост,

И при всичко, що си придобил, придобивай разум.

4:8 Въздигай я и тя ще те въздигне,

Когато я прегърнеш, ще ти докара слава.

4:9 Ще положи на главата ти красив венец.

Ще ти даде славна корона

*17:21 Който ражда безумно чадо ще има скръб,

И бащата на глупавия няма радост.

*20:7 Чадата на праведен човек, който ходи в непорочността си, са блажени след него.

⇒ Вж. още, **Син**, 5:7; 7:24, от ст. 1; **Мъдрост**, 8:4, от ст. 1; 8:31,32, от ст. 22; **С. от Г.**, 14:26; **Господ**, 15:11; **Старост**, 17:6; **Син**, 23:24; **Жена**, 31:28, от ст. 10.

Човек

*6:12 Човек нехранимайко, човек беззаконен,

Е оня който ходи с извратени уста,

6:13 Намигва с очите си, говори с нозете си,

Дава знак с пръстите си;

6:14 Който има извратено сърце,

Непрестанно крои зло, сее раздори,

6:15 Затова погубването му ще дойде внезапно;

Изведнъж ще се съкруши, и то непоправимо.

6:16 Шест неща мрази Господ,

Дже седем са мерзост за душата Му:

6:17 Надменни очи, лъжлив език,

Ръце, които проливат невинна кръв,

6:18 Сърце, което крои лоши замисли,

Нозе, които бърже тичат да вършат зло,

6:19 Неверен свидетел, който говори лъжа,

И оня, който сее раздори между братя.

*27:8 Както птица, която е напуснала гнездото си,

Така е човек, който е напуснал мястото си.

*27:19 Както водата отражава лице срещу лице,

Така сърцето - човек срещу човека.

Щедрост

*11:24 Един разпръсва щедро, но пак има повече изобилие, а друг се скъпи без мяра, но пак стига до немотия.

*19:6 Мнозина търсят благоволението на щедрия,

И всеки е приятел на онзи, който дава подаръци.

*22:9 Който има щедро око ще бъде благословен
Защото дава от хляба си на сиромаша.
⇒ Вж. още, **Мързел**, 21:25,26.

Ядене

*23:1 Когато седнеш да ядеш с началник,
Прегледай добре какво има пред тебе
23:2 Иначе ще туриш нож в гърлото си,
Ако те обладава охота.
23:3 Не пожелавай вкусните му ястия,
Защото те са примамливи гозби.
*23:6 Не яж хляба на онзи, който има лошо око,
Нито пожелавай вкусните му ястия,
23:7 Защото, каквито са мислите в душата му - такъв
е и той. Казва ти: Яж и пий, но сърцето му не е с
тебе.
23:8 Залъка, който си изял, ще избълваш, и ще
изгубиш сладките си думи.
⇒ Вж. още, **Мъдрост**, 1:31, от ст. 29; **Син**, 4:17, от ст. 14; 6:8, от
ст. 6; **Мъдрост**, 9:5, от ст. 1; **Говор**, 13:2; **Праведния**, 13:25;
Говор, 18:21; **Мъдрост**, 24:13; **Мед**, 25:16; **Възмездие**, 25:21;
Мед, 25:27; **Труд**, 27:18; **Прелюбодеяние**, 30:20, от ст. 18;
Жена, 31:27, от ст. 10.